

№ 105 (20868) 2015-рэ илъэс МЭФЭКУ

МЭКЪУОГЪУМ и 18

кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижъугьотэцтых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгеим и ЛІышъхьэ ыцІэкІэ шІуфэс телеграммэхэр джыри къэкіох

Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхьаматэу Дмитрий Медведевым Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ Урысыем и Мафэ фэшІ къыфигъэхьыгъэ шІуфэс тхылъым мырэущтэу къыщеlo:

«Лъытэныгъэ зыфэсшІырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Урысыем и Мафэ фэшТ гуфэбэныгъэ хэлъэу сыпфэгушю. Мы мэфэкІым лІэшІэгъубэ зыныбжь тарихъ хабзэхэмрэ тикъэралыгьо иджырэ гьэхъагьэхэмрэ зэпхыгьэу зэрэщытхэр къыхэщы. Экономикэм, наукэм, культурэм, социальнэ лъэныкъом хэхъоныгъэ ашІынымкІэ ащ амал дэгъу къеты. ЗэкІэми Іоф зыфатшІэрэр Урысыер хэгьэгу зэтегьэпсыхьагъэ хъуныр, гупшысакІэхэмрэ амалыкІэхэмрэ ягъогу ащ къыфызэ ухыгъэныр ары. ТикІэлэцІыкІухэм яфэшьошэ щы Іак Іэ яІэным зэкІэми тыфэгумэкІы. Сицыхьэ тель тызэгъусэмэ ар къызэрэддэхъущтым.

Сыпфэльаю псауныгьэ пытэ уиІэнэу, гъэхъэгъакІэхэр пшІынхэу ыкІи шІоу щыІэр зэкІэ къыбдэхъунэу».

Джащ фэдэу ТхьакІущынэ Аслъан ыціэкіэ шіуфэс тхылъхэр къагъэхьыгъэх Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэlукіэ и Къэралыгъо Думэ и Тхьаматэу Сергей Нарышкиным, Урысые Федерацием и Президент и Администрацие ипащэ иапэрэ гуадзэу Вячеслав Володиным, Союзнэ къэралыгьом икъэралыгьо секретарэу Григорий Рапотэ, Урысые Федерацием и Президент и Полномочнэ лІыкІоу Темыр-Кавказ федеральнэ шъолъырым щыІэм игуадзэу Михаил Ведерниковым, къалэу Севастополь игубернаторэу Сергей Меняйло, Ленинград хэкум игубернатор ипшъэрылъхэр пІэлъэ гъэнэфагъэкІэ зыгъэцэкІэрэ Александр Дрозденкэм.

Гъэсэныгъэм атегущыІагъэх

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Асльан Къыблэ федеральнэ университетым иректорэу Марина Боровскаямрэ мы апшъэрэ еджапІэм ипроректорэу Сергей Дюжиковымрэ тыгъуасэ аІукІагъ.

Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэу Хъуажъ Аминэт, Адыгэ къэралыгъо университетымрэ Мыекъопэ къэралыгьо технологическэ университетымрэ яректорхэу Хъунэго Рэщыдэрэ Къуижъ Саидэрэ. Гъэсэныгъэм исистемэ хэхъоныгъэхэр ышІынхэмкІэ амалэу щыІэхэм, зэтыгьо къэралыгьо ушэтынхэм, нэмык Іофыгъохэми лъэныкъохэр атегущыІагьэх.

АР-м и Лышъхьэ Іофтхьабзэм пэублэ псалъэ къыщишІызэ, Къыблэ федеральнэ университетыр къызызэІуахыгъэр илъэси 100 зэрэхъугьэмкІэ ректорым фэгушІуагъ. Студентхэм ыкІи гурыт еджапІэхэм ачІэс кІэлэеджакІохэм ягъэхьазырын

ежь еплъыкІэу фыриІэр къыри-ІотыкІыгъ.

— Гъэсэныгъэм исистемэ тиуахътэ юф щыпшІэныр къин. Ильэс пчъагъэм къыкюці Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым сыриректорыгъ, ащ къыхэкІыкІэ мы льэныкъом епхыгьэ юфыгьохэм дэгьоу сащыгьуаз. ІэкІыб къэралхэм ащагъэфедэрэ шапхъэхэр зэкІэ тэ къытэкІухэрэп. Педагогикэм епхыгъэ шэн-хабзэу тикъэралыгъо илъэсипш1 пчъагъэм щагъэфедагъэхэр къыдэтлъытэхэзэ, къэтыухъумэхэзэ ыпэкІэ тыльыкІотэн, гъэсэныгьэм хэхьоныгьэхэр ышІынхэм тынаІэ тедгъэтын фае, къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

хэм еплъыкізу афыриізр республикэм ипащэ къыриІотыкІызэ, еджапІэр къэзыухыгъэхэм шІэныгъэу аІэкІэлъхэр гъэунэфыгъэнымкІэ мы екІолІэкІэ закъор бгъэфедэныр тІэкІу мытэрэзыІоу ылъытагъ. Апшъэрэ еджапіэм чіэхьан гухэль зиіэ ныбжьыкІэм ухьазырыныгъэу иІэр ащ Іоф щызышІэрэ кІэлэегъаджэхэм аушэтын амал яІэн фаеу къыІуагъ. Джащ фэдэу сэнэхьат гъэнэфагъэхэр защарагьэгьотырэ гьэсэныгьэм иучреждениехэр ыкІи апшъэрэ еджапІэхэр къэзыуххэрэ студентхэмрэ Іофшіапіэ языгьэгьотырэ организациехэмрэ зэпхыныгъэ зэдыряІэным, ащ къыдыхэлъытагьэу ныбжьык Іэхэр зы--ысых дехеппы ехтшенженыш рэу щыІэнхэм мэхьанэшхо иІэу АР-м и Лышъхьэ къыгъэнэфагъ.

иІофыгъохэм

Марина Боровскаям къызэриІуагъэмкІэ, зипэщэ университетым мыщ фэдэ ІофшІэныр щызэхащэ, наукэм пылъ ныбжьыкІэхэм грантхэр аратых, ащ пэlуагъэхьэрэ ахъщэр фэдэ пчъагъэкІэ къызэкІэкІожьы. Къыблэ шъолъырым ит апшъэрэ еджапІэхэм язэпхыныгьэ зы-Зэтыгьо къэралыгьо ушэтын- щагъэпытэрэ, ахэм опытэу alэ- *хыгъ*

кІэльымкІэ зыщызэхьожьыхэрэ структурэ зэхащагъэу илъэсищ фэдиз хъугъэу Іоф ешІэ. Непэрэ мафэм ехъулІзу ащ учреждение 25-рэ хэт, ахэм зэу ащыщ Адыгэ къэралыгъо университетри. Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетри мы объединением хэгъэхьэгъэным тиуахътэ Іоф дашІэ.

— Мыщ фэдэ екІолІакІэм шІуагъэ къызэритырэм щэч хэльэп. Къыблэ шьольырым ит апшъэрэ еджапІэхэр ащ зэрепхых, амалэу, опытэу аlэкІэльхэмкІэ ахэр зэхьожьынхэ, шІыкІэ нахь тэрэзхэр къыхахынхэ альэкІэу мэхьу, къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

ЗэІукІэгъум икІэухым лъэныкъохэр шІухьафтынхэмкІэ зэхъожьыгъэх. Къыблэ федеральнэ университетыр загъэпсыгъэр илъэси 100 зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ шІэжь медалэу къыдагъэкІыгъэр АР-м и Ліышъхьэ шіухьафтынэу къыфагъэшъошагъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр А. Гусевым тыри-

КІэлэегъэджэ анахь дэгъур къэнэфагъ

Тыгъуасэ «2015-рэ илъэсым икІэлэегъэджэ анахь дэгъу» зыфиІорэ зэнэкъокъум хэлэжьагъэхэр, ащ текІоныгъэ ыкІи хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къыщыдэзыхыгъэхэр АР-м и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан ригъэблэгъагъэх, яІофшІэнкІэ къалэжьыгьэхэр аритыжьыгьэх. Мыгьэ ар я 20-у зэхащагь.

— Зэнэкъокъум зыщызыушэтыгъэ кІэлэегъаджэхэм Іэпэ-Іэсэныгъэшхо зэрахэлъыр, яюфшІэн хэшІыкІышхо зэрэфыряІэр джыри зэ къаушыхьатыгъ, къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан. - КІэлэегъэджэ сэнэхьатым

анахь шъхьа і шы і эп, сыда піомэ хэтрэ цІыфи гурыт еджапІэм иеджэн щырегъажьэ. Шъуисэнэхьат шъуфэшъыпкъэу, гъэпсэф шъуимы Іэу Іоф зэрэшъушІэрэм ишІуагьэкІэ гьэсэныгьэм исистемэ хэхъоныгъэхэр ешІых,

ыпэкІэ льэкІуатэ, ащкІэ льэ- шьуиІэу, цІыфхэм уасэу кьышэу тышъуфэраз. Непэ гумэкІыгьо гьэнэфагьэхэр, щыкІагъэхэр щы Іэхэми, зищы Іэныгъэ гьогу мы сэнэхьатым езыпхыгъэхэм япшъэрылъхэр щытхъу хэльэу агьэцакІэх. Амалэу щы-ІэмкІэ гурыт еджапІэхэм, ахэм Іоф ащызышІэхэрэм ІэпыІэгъу тафэхъуным, щык агъэхэр дэдгъэзыжьынхэм ауж тит. Ныбджэгъу лъап Іэхэу зэнэкъокъум хэлэжьагьэхэр, гьэхъагьэу шъушІыгьэхэм апае джыри зэ сышъуфэгушю, псауныгъэ пытэ

шъуфашІырэм къыщымыкІэу, ежъугъаджэхэрэм шъуагъэгушІоу ыпэкІэ шъульыкІотэнэу шъуфэсэю. Къэралыгъом, обществэм янеущырэ мафэ бэкІэ шъо шъу Іэ илъ, гугъэп Іэ инхэр къышъопхыгъэх.

Нэужым ар гъэсэныгъэм исистемэ хэхъоныгъэ егъэшІыгъэным фэшІ республикэм щызэшІуахыхэрэм, хэхъоныгъэу щыІэхэм кІэкІэу

(Икіэух я 2-рэ нэкіуб. ит).

(ИкІэух).

къатегущыІагъ. УФ-м и Президент жъоныгъокіэ мазэм унашъоу къышІыгъэхэр агъэцакіэхэзэ, кіэлэегъаджэхэм ялэжьапкіэ къызэраіэтыгъэри, ыпэкіи ащ анаіэ зэрэтырагъэтыщтри къыіуагъ.

Зэнэкъокъум хэлэжьагъэхэм зэрафэразэр къизыlотыкlырэ тхылъхэр АР-м и Ліышъхьэ аритыгъэх. Лауреат хъугъэхэу дипломхэмрэ ахъщэ шlухьафтынэу сомэ мин 40 зырызрэ аритыжьыгъэх Тэхъутэмыкъое районым иеджапlэу N 2-м литературэмкlэ кlэлэегъаджэу Белла Косырихинам, Мыекъопэ районым игурыт еджапlэу

N 16-м физическэ культурэр щязыгъэхьырэ Евгения Мартыновам, къалэу Мыекъуапэ дэт гурыт еджапізу N 17-м инджылызыбзэр щязыгъэшіэрэ Татьяна Меркушевам ыкіи Адыгэ республикэ гимназием урысыбзэмкіз ыкіи литературэмкіз икіэлэегъаджэу Юлия Хапонен.

Адыгеим икіэлэегьэджэ анахь дэгьу хъугьэ Красногвардейскэ районымкіэ гимназиеу N 1-м инджылызыбзэкіэ щезыгьэджэрэ Анастасия Павлишинар. Текіоныгьэр къызэрэдихыгьэр къэзыушыхьатырэ дипломыр, ахъщэ шіухьафтынэу сомэ мини 100-р ыкіи «Хрустальнэ пеликаныр» АР-м и Ліышъхьэ ащ фигьэшъошагьэх. Нэужым зэнэкъокъум текіоныгьэр къыщыдэзыхыгьэхэм къафэгушіуагьэх АР-м и Къэралыгьо Совет —

Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м гъэсэныгъэм-рэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэу Хъуажъ Аминэт, народнэ гъэсэныгъэм ыкІи наукэм иІофышІэхэм яшъолъыр профсоюз организацие итхьаматэу Сергей Кошкиныр.

Пстэумэ ауж 2015-рэ илъэсым икіэлэегъэджэ анахь дэгъу хъугъэу Анастасия Павлишинам гущыіэ ыштагъ. Гъэсэныгъэм исистемэ хэхъоныгъэ егъэшіыгъэным лъэшэу анаіз зэрэтетым ыкіи кіэлэегъаджэхэм яіофшіагъэ мыщ фэдэу илъэс къэс къызэрэхагъэщырэм афэші республикэм ипащи, гъэсэныгъэмрэ шіэныгъэмрэкіэ и Министерстви «тхьашъуегъэпсэу» къариіуагъ.

ПІАТІЫКЪО Анет.

Премьер-министрэм изэ**l**укlэгъу

Адыгеим и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат Пшызэ шъолъыр псым игъэфедэнкІэ и ГъэІоры-шІапІэ ипащэу Геннадий Саловым тыгъоснахыпэ республикэм и Правительствэ зычІэт Унэм щыІукІагъ.

Краснодар псыІыгъыпІэм изытет, игъэкІэжьын, псыхъоу Псэкъупсэ икІэйрэ къуаджэу Хьатикъуаерэ инженер-ухъумэн псэуалъэхэр зэращагъэпсыщтхэм япхыгъэ Іофыгъохэм зэ- ІукІэгъум илъэхъан атегущыІагъэх.

2012-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу 2020-рэ илъэсым нэс псыlыгыпlэм игъэкlэжын пае федеральнэ бюджетым сомэ миллиарди 2,2-м ехъу къыщыдэльытагь. Псэкъупсэ икlэй гъэцэкlэжын lофшlэнэу щызэшlуахыщтхэм апае сомэ миллиони 100 къыхагъэкlыгъах.

Премьер-министрэм зэрэхигьэунэфыкІыгьэмкІэ, псыубытыпІэм кыпэблэгьэ псэупІэхэм

адэсхэр ячІыгухэм псыр бэрэ къызэратехьэрэм егъэтхьаусыхэх. Геннадий Саловым ахэр къыгъэгугъагъэх гъэцэкІэжьын ІофшІэнхэр заухыхэкІэ, нахышІум ылъэныкъокІз Іофхэр зэхьокІыгъэ хъунхэу.

Къуаджэу Адэмые пэблэгъэ лъэмыджыр гъэкъэбзэгъэнэу, селоу Красногвардейскэм пэблагъэу псыубытыпіэм къыхакіэхэрэр ихыкіыгъэнхэу зэlукіэгъум щызэзэгъыгъэх. Гъобэкъуае дэжькіэ псыхъоу Пщыщэ изытет хъугъэми шъхьафэу хэплъэгъэн фае. Псырычъапіэр заузэнкіым, псыхъор зэрычъэщтыгъэр орыжъылъэ хъугъэ. Лъэныкъо пстэури къыдалъытэзэ Іофыгъор зызэхафырэ нэуж ащ фэгъэхыгъэу унэшъо гъэнэфагъэ аштэщт.

Социальнэ зыпкъитыныгъэр Къэухъумэгъэныр шын юфшіэнэу щагъэ хэрэр къеіыхыгъэх. Инф

Адыгеим и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат экономикэм хэхьоныгъэ егъэшІыгъэным, социальнэ зыпкъитыныгъэр къэухъумэгъэным афэгъэзэгъэ комиссием изэхэсыгъо бэмышІэу зэрищагъ.

Бизнес ціыкіумрэ гурытымрэ хэбзэіахьэу атырэр къегъэіыхыгъэным, антикризиснэ іофтхьабзэхэр АПК-м щыпхырыщыгъэнхэм япхыгъэ іофыгъохэр мы зэхэсыгъом къыщаіэтыгъэх. Комиссием иіофшіэн Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр хэлэжьагъэх.

Адыгэ Республикэм финансхэмкІэ и Министерствэ къызэритыгъэмкІэ, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм республикэ законопроектэу «Хэбзэlахьхэр зытырэмэ ащыщхэм патент системэ нахь къызэрыкІор къызфагьэфедэзэ, хэбзэ атыщтыр зыфэдизым ехьылІагь» зыфиІорэр къыхилъхьагъ. Производственнэ, социальнэ, научнэ лъэныкъохэм зиlофшlэн ащезыгъэжьэрэ предпринимательхэм нахь макізу хэбзэіахьхэр аіыхыгъэныр законопроектым къыщыдэлъытагъ.

Хэбзэгьэуцугьэм ищыкІэгьэ

зэхъокіыныгъэхэр зыфашіыхэкіэ, предпринимательхэм хэбзэіахьхэм ятынкіэ патент системэр зэрагъэфедэщтым ехьыліэгъэ законыр аштэщт.

Муниципальнэ образование пстэуми ябизнес-гупчэхэм яюфшіэн нахь лъэшэу анаіэ тырагъэтынэу, къэралыгъо іэпыіэгъу къаратыным пае іофыр езыгъэжьэгъэкіэ предпринимательхэм заявкэхэм язэхэгъэуцонкіэ адеіэнхэ фаеу Премьер-министрэм ылъытагъ.

— Бизнес ціыкіум Іэпыіэгъу етыгъэнымкіэ комиссием депутатхэри, бизнес-сообществэм иліыкіохэри хэдгъэхьагъэх. Нэфэіоныр ылъапсэу къэралыгъо Іэпыіэгъу аратыщт. Ау заявкэхэр дэеу зэрэзэхагъэуцорэм игугъу къэшіыгъэн фае. Мы лъэныкъомкіэ бизнес-гупчэхэм нахъ шіуагъэ къытэу яюфшіэн агъэпсын алыкіыщтыгъэ, — хигъэунэфыкіыгъ Къумпіыл Мурат.

Адыгэ Республикэм экономикэмрэ сатыумрэкlэ и Министерствэ къызэритыгъэмкlэ, Урысыем зэрэщыщытым фэдэу, республикэми псэолъэ-

шІын ІофшІэнэу щагъэцакІэхэрэр къеІыхыгъэх. Инфляциер процент 15 — 16-м нэсынэу къырадзэ. Ау промышленнэ продукцием ииндекс проценти 110,3-м, мэкъу-мэщым ииндекс проценти 103,5-м нэсыгъ.

Адыгэ Республикэм мэкъумэщымкіэ и Министерствэ ипащэхэм апэрэ чэзыоу анаіз зытырагъэтыщт лъэныкъохэр къыхагъэщыгъэх. Антикризиснэ планым тетэу ахэм іахьтедзэу сомэ миллион 60 къафатіупщынэу рахъухьэ.

Унэе ІэпыІэгъу хъызмэтшІапІэ зиІэхэм къэралыгъо ІэпыІэгъу арагъэгъотызэ, чІыфэхэм
процентэу атехъуагъэр атынымкІэ субсидиехэр къафатТупщыщт. Сомэ миллион 18,3-рэ
зыосэ кредит зэзэгъыныгъэ
1370-м ехъумэ апае мыгъэ
субсидие къаратыгъ. Іоф зышІэнэу езыгъэжьэгъэкІэ фермер 15 — 20-мэ мыгъэ къэралыгъо ІэпыІэгъу арагъэгъотынэу рахъухъэ.

Мыекъопэ районымкіэ Тимирязевскэ къоджэ псэупіэмрэ Кощхьэблэ районымкіэ Дмитриевскэ къоджэ псэупіэмрэ щысэ атырахызэ, антикризиснэ Іофтхьабзэхэр зэрахьанхэ зэрэфаем тегущыіагьэх. Зэхэсыгьом икізухым, предложениеу къаіэкіэхьагьэхэр къыдальытэзэ, унэшъо гьэнэфагьэхэр зэхэсыгьом щаштагьэх.

ТыфэгушІо!

Бжьэшю Къэплъан Батмызэ ыкъо псауныгъэ пытэ ию иливашъэ ищы мактор ипсъорэлъфхэм ащыгуш ускор, ныбджэгъу хьалэлхэм ащымык мор иныбжь илъэс во хъугъэшъ, тигуапэу тыфэгушю!

Бэрэчэтныгъэ дахэ иунагъо илъэу, ишъхьэгъусэу Беллэрэ ежьыррэ ящы Ізныгъэ гъогу джыри бэрэ гупсэфэу рык Іонхэу тафэлъа Іо!

Бэджэнэ Мурат, Къэзэнэ Юсыф, Аулъэ Хьамед, Чэужъ Къэплъан, УдыкІэко Олид, Ламыкъо Нурбый, ХьакІэмыз Хьазрэил, Бзэджэжъыкъо Алый.

Адыгеир анахь дэгъухэм зыкІэ ащыщ

2015-рэ илъэсымкІэ бюджетыр зыфытегъэпсыхьэгъэщт лъэныкъохэмкІэ нэфагъэу хэлъым елъытыгъэу Адыгеим зэхэубытэгъэ рейтингым я 5 — 6-рэ чІыпІэр щиубытыгъ (апэрэ чэзыум).

Рейтингэу «2015-рэ ильэсым-кlэ апэдэдэ аухэсыгьэгьэ бюджетыр зыфэдэр» зыфиlорэм иа 1-рэ разделрэ ия 3-рэ разделэу «Бюджетыр цlыфхэм апай» зыфиlорэмрэ уасэу афашlыгьэм къызэригьэльэгъуагъэмкlэ, республикэм ифинанс документ шъхьаlэ апэрэ чlыпlэм нэсыгъ.

Урысые Федерацием ишъолъыр 85-мэ ялъытыгъэу ушэтын ІофшІэныр зэхащагь, ащкІэ анахь Іофыгъуабэ зэшІозыхыгъэр Научнэ-ушэтэкІо финанс институтыр ары, ащ игъусагъ Урысые Федерацием финансхэмкІэ и Министерствэ прикладной экономикэмкІэ и Гупчэ. Лъэныкъуи 4-мкlэ бюджетым уасэ фашІыгъ: 2015-рэ илъэсымкІэ апэдэдэ аухэсыгъэгъэ бюджетыр, бюджетым къыдилъытэрэ лъэныкъохэм яшъхьэихыгъэ зыфэдэр; Урысые Федерацием ишъолъыр икъэралыгьо учреждениехэм яюфшіэн зэрэзэхащэщтымкІэ официальнэ сайтым къырагъэхьагъэхэр; 2015-рэ илъэсымкІэ бюджетым ехьыпіэгьэ законым тегьэпсыхьагъэу «Бюджетхэр цІыфхэм апай» зыфиlорэм диштэу зэхэфыгъэ Іофшіагъэхэр; 2015-рэ илъэсым иапэрэ квартал зэшІуахын фэе Іофыгьохэм цІыфхэр зэратегущы агъэхэр.

Адыгэ Республикэм финансхэмкlэ и Министерствэ къызэритыгъэмкlэ, республикэм ятlонэрэ илъэс хъугъэ программэ нэсыгъэх.

шыкіэм тетэу бюджетыр зэрэщызэхагьэуцорэр. Мы ильэсым къэралыгьо программэ 18 зэшіуахыщт. Ахэм ахэхьэх бюджетым епхыгьэу зиіофшіэн зэхэщагьэхэм тапэкіэ яіоф зэрэгьэпсыгьэщтыр, республикэм иэкономикэ къыпыщыль пшъэрыльхэр зэрагьэцэкіэщтхэр.

Республикэм ибюджет политикэ апшъэрэ чІыпІэр щаубыты социальнэ хъарджхэм, пстэумкІи бюджетым ипроцент 70-рэ фэдиз ахэр мэхъух. ГущыІэм пае, мы илъэсым шІэныгъэмрэ гъэсэныгъэмрэ алъэныкъокІэ фэІо-фашІэхэм шІуагьэу къатырэм зыкъегьэ-Іэтыгъэным зэхэубытэгъэ бюджетым щыщэу сомэ миллиарди 4,6-рэ пэlухьащт, псауныгъэм икъэухъумэн — сомэ миллиарди 3,1-рэ. Урысыем и Президент жъоныгъуакІэм къыдигъэкІыгъэ унашъохэр щыІэныгъэм щыпхырыщыгъэнхэм пэІухьащтыр сомэ миллиарди 4,1-м ехъу.

Ащ дакloy республикэм амалэу яlэр зэкlэ щагьэфедэ бюджетым хахъохэмкlэ иlахь нахьыбэ хъуным пае. Зэрэрахъухьагъэмкlэ, мы илъэсым зэхэубытэгъэ бюджетым джыри сомэ миллиард 15,8-рэ къыхэхъонэу ары. Мы илъэсым пыкlыгъэ мэзитфым хэбзэlахь ыкlи мыхэбзэlахь хахъохэр проценти 109,1-м нэсыгъэх.

Аукционыр щымы І агъэк І э

алъытагъ

Адыгэ Республикэм мылъкум епхыгъэ зэфыщытык Іэхэмк Іэ и Комитет (мылъкур зыщэрэм) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку — Іахьзэхэлъ обществэ шъхьэихыгъэу «Ресоптпродторг» зыфиюрэм иакциехэм япроцент 49мэ (3729-рэ хъурэмэ) ящэн к Ізухэу фэхъугъэмк Іэхэв макъэ къегъэ Іу.

Іахьзэхэлъ обществэ шъхьэихыгъэр зыдэщыІэ чІыпІэр — Адыгэ Республик, къ. Мыекъуапэ, ур. Промышленнэр, 54-рэ.

2015-рэ илъэсым мэкъуогъум и 15-м сыхьатыр 11.00-м къалэу Мыекъуапэ иурамэу Краснооктябрьскэм тет унэу 12-м ия 18-рэ кабинет щызэхащэнэу щытыгъэ аукционыр заявкэхэр къызэрамытыгъэхэм епхыгъэу щымыlагъэкlэ алъытагъ.

Мэфэк Іофтхьабзэхэр мэфэ заулэрэ кІуагъэх. Ахэм апэкІэ рекламэ Іофтхьабзэхэр зэрахьагъэх. Мэкъуогъум и 2-м къыщегъэжьагъэу и 5-м нэс тикъалэ иурамхэм Мыекъопэ заводым иапэрэ пивэшlэу. чехэу Антон Рубеш итарихъ персонаж ащыплъэгъущтыгъ, ащ егъэблэгъэ тхылъхэр цІыфхэм афигощыщтыгъэх. Мэкъуогъум и 3-м ипчыхьэ пивэшІ заводым итамыгъэхэр зытетыгъэ автомобильхэр республикэм икъэлэ шъхьаІэ къыщызэпэчъагъэх.

Мыщ фэдэ Іофтхьабзэхэр къэлэдэсхэми, республикэм ихьакІэхэми, хэбзэ Іэшъхьэтетхэми агу рехьых. Мэкъуогъум и 10-мрэ и 11-мрэ Мыекъопэ пивэші заводым ипчъэхэр зэІухыгъагъэх. А мафэхэм хэти ицеххэр къызэпикТухьанэу, псыр, кіытэр, хмелыр, тэджэпсхалъхьэр ыкІи нэмыкІхэр къызфагъэфедэзэ, пивэр зэрагъэхьазырырэм нэІуасэ зыфишІынэу. Классическэ технологиемкІэ къагъэхьазырырэ продукциер ауплъэкјун ахэм амал яІагъ. Мы мафэхэм заводым щы агъэхэм пивэш цехыр, лабораториехэр, продукцие хьазырыр зыщаІыгьырэ цехыкІэр. пивэр бэшэрэбхэмрэ ПЭТ къэмланэмрэ зыщырагъэхъорэ цехыкІэр зэрагьэльэгьугьэх. Ресторанэу «1882-рэ» зыфиlорэм яфирменнэ продукцие щыз-Іуагъэфагь. Пивэ лъэпкъыкІэхэу «Майкопское Честное», зыфи-ІорэмкІэ Чехием иэкспертхэм ярецептхэмкІэ къагъэхьазырыгъэ пивэ лъэпкъхэу «Майкопское Бодрое», «Майкопское Доброе» зыфиlохэу ауплъэкlyгъэхэмкІэ яшІошІхэр къызэфа-Іотагьэх. Анахьэу квасэу «Майкопский Честный» зыфиІорэр агу рихьыгъ. Я 80-рэ илъэсхэм ауж ащ фэдэ квас дэгъу емышъуагъэхэу алъытагъ.

Предприятием итехнолог шъхьа Регинэ пивэшІыным къэбарэу пылъыр къафијотагъ. Пивэм ишјын тхьамэфищ е ащ ехъу зэрэтекІуадэрэм щигьэгьозагьэх. Хьэ кІытэр къызфагъэфедэзэ, тиэрэ ыпэкІэ я III-рэ илъэс миным шумерхэм апэу пивэр къызэра-

ПивэшІхэм я Урысые мафэ ехъулІзу, шэны зэрэхьугьэу, Мыекьопэ пивэшІ заводым мэфэкІ Іофтхьабзэхэр зэрихьагьэх. А мафэхэм хэти амал иlагь заводым ицеххэр къыкlухьанхэу, пивэм игъэхьазырынкіэ шіыкі у щы і зэригъэшіэнхэу, япродукцие ыуплъэкlунэу. Ресторанэу «1882-рэ» зыфиюрэм пивэ льэйкь зэфэшьхьафхэмрэ квасымрэ я эшугьэ щаупльэк ун альэк ы штыгьэ.

ПивэшІхэм я Мафэ къндыхэлънтагьэу, муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» физическэ культурэмрэ спортымрэк э и Комитетрэ Мыекьопэ пивэш заводым игенеральнэ директорэу Къ.М. Пэнэшъумрэ кіэщакіо зэрэфэхъугьэхэм тетэу футболымкІэ зэнэкъокъу шъхьэнхыгъэ щы агъ. Тиреспубликэ ипивэш отраслэ июфышы анахы чанхэм ахъщэ шухьафтынхэмрэ щытхъу тхыльхэмрэ

ЯмэфэкІ пивэшІхэм хагъэунэфыкІыгъ

амал иlaгъ пивэшl заводым хэм ащ фэдэ шъон гохьыр тынхэмрэ физкультурэмрэ спорашІы. ХьакІэхэр къэбар гъэшІэгьон горэми шагьэгьозагьэх. Ахэм къызэрафаІотагъэмкІэ, я XIX-рэ ліэшіэгъум ыкіэхэм пивэр зэрагъэхьазырыщтыгъэ чешскэ шыкІэр Мыекъопэ пивэшіхэм аіэ къырагъэхьанымкіэ къашъхьапагъэр унашъхьэм илъэси 127-рэ телъыгъэ бэшэрэбым къырагьотэгьэ рецептыр ары. А лъэхъан чыжьэм пивэм «СлавянскэкІэ» еджэщтыгьэх, ІэкІэ пивэр бэшэрэбхэм арагьахъощтыгьэ. 2009-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу ащ фэдэ рецептыр къызфагъэфедэзэ, пивэу «Майкопское Честное» зыфиlорэр мыщ къыщагъэхьазыры.

> Мэкъуогъум и 13-м пивэшІым и Мафэ фэгъэхьыгъэ спорт мэфэкі — футбол ціыкіумкіэ зэнэкъокъу шъхьэихыгъэ щыІагъ. Мы зэнэкъокъум изэхэщэн кІэщакІо фэхъугъэхэр муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» физическэ культурэмкіэ ыкіи спортымкіэ и Комитетрэ Мыекъопэ пивэшІ заводым игенеральнэ директорэу Пэнэшъу Къэплъанрэ ары. Футболыр зикІэсэ командэ 22-рэ ащ хэлэжьагь. Автоном учреждениеу «Спорт гупчэу «Мыекъуапэ» зыфиlорэм ар щыкІуагъ. Къэлэдэсхэр ягуапэу футбол зэнэкъокъум еплъыгъэх. Ащ щатекІуагъэр Мыекъопэ пивэшІ заводым ико

тымрэкІэ Комитетым ищытхъу тхылъхэмрэ афагъэшъошагъэх.

Предприятием иІофышІэхэм мэкъуогъум и 15-м пивэшІым и Мафэ хагъэунэфыкІыгъ. Хэгъэгу зэошхом хэкодэгъэ пишагъэх. Ахэр автотранспорт участкэм итракториству В. Н. Артемьевыр, инженерэу Ю. А. Горносталевыр, пивэшІ цехым ислесарэу я 6-рэ разряд зиІэ А. Е. Котельниковыр, маркетингымкІэ отделым ибухгалтерэу

вэшіхэм аціэхэр зытетхэгъэ мыжъобгъум къэгъагъэхэр кІэрылъхьэгъэнхэмкІэ официальнэ Іофтхьабзэхэр рагъэжьагъэх.

Заводым изегъэушъомбгъун зи ахьыш у хэзышыхьэгьэ юфышІэхэм ясурэтхэр зэрыт пхъэмбгъур, хабзэ зэрэхъугъэу, мы мафэхэм агъэкІэжьыгъ. Ащ зисурэт итхэм ашыш пивэш рестораным ипщэрыхьакІо шъхьајзу Л. Хь. Боджэкъор, бухгалтерэу Ф. М. Булжатовар, автотранспортнэ участкэм иводителэу А. А. Буфаловыр, автотранспортнэ участкэм имеханикэу М. А. Дзыбэр, котельнэм иолераторэх М. В. Кацен, пивэр бэшэрэбхэм зышырагьэхьорэ линием иоператорхэу С. А. Олешко, Н. А. Смотринар, маркетингымкІэ отделым ипащэу Т. М. Шаевыр, ПЭТ-м ицех ипащэу Р. Къ. Шъаукъор, пивэшІ цехым и ЦКТ иаппаратчикэу И.З. Шаповаловыр. Илъэсыбэрэ гуетыныгъэ фыряјзу Іоф зэрашјагъэм, предприятием ихэхъоныгъэ яlaхьышІу зэрахашІыхьагьэм апае ахэм ахъщэ шІухьафтынхэр аратыгъэх.

Илъэсыбэ хъугъэу еІолІэнчъэу япшъэрылъхэр зэрагьэцакіэхэрэм, Іофшіэнымкіэ гъэхъэгъэшхохэр зэрашІыгъэхэм афэш производствэм ІофышІэ пэрытхэм пивэшІхэм я Союз ищытхъу тхылъхэмрэ ахъщэ шІухьафтынхэмрэ афагъэшъоВ.А. Храмовар, пивэр бэшэрэбхэм зыщырагьэхъорэ цехым илиние иоператорэу Е. А. Шышъхьэкъор ары. Джащ фэдэу инвестицие проектхэм япхырыщынрэ оборудованиякІэм игъэуцунрэ и ахьышхо зэрахишІыхьагъэм фэшІ техотделым иинженерэу А.В. Захаровым предприятием игенеральнэ директор иахъщэ шІухьафтынэу агъэнэфагъэр фагъэшъошагъ.

Мыекъопэ пивэшІ заводым игенеральнэ директорэу Пэнэшъу Къэплъан Мухьдинэ ыкъор предприятием илэжьакІохэм апашъхьэ къыщыгущыІагь:

- Тизавод гъэхъэгъакІэхэр иІэу пивэшІхэм я Мафэ къекІоліагъ. Предприятием июфышахэм яшіуагьэкіэ ащ фэдэ текІоныгъэхэм такъызэрэфэкІуагъэр къэсІон слъэкІыщт. Типредприятие зиюф хэшыкышхо фызиІэ специалистхэр Іутых, офышіэ пэпчъ шіэныгьэу, къулайныгъэу иІэр къызфегъэфедэ, специалист ныбжьыкІэхэм надехеІк уоІшытыпо мехажыах къызјакјагъахьа

Тэ пшъэрылъ шъхьаІэу тиІэр продукцие дэгъу къыдэдгъэкІыныр, Къыблэ федеральнэ шъолъырми, ащ иІэкІыбкІи типродукцие зыщы удгъэк ыщт чыпіэхэр къащыдгъотынхэр ары. Къытэнэкъокъунэу къыкоквырэр бэ, ау типродукцие идэгъугъэ къетымыгъэlыхэу тэ ыпэкlэ тылъэкlyатэ.

Пивэр къыдэзыгъэкІырэ ІэкІыб къэралыгьо компаниехэм зэпхыныгъэу адытиІэм зетэгъэушъомбгъу. Пивэм икъэшІынкІэ пэрыт технологиехэу, шІэныгьэу, опытэу яІэр къызфэтэгъэфедэ. Ащ ишІуагъэкІэ нахь лъэгэпіакіэхэм танэсын тэлъэкіы.

Хэхъоныгъэ тшІынымкІэ лъэныкъо тэрэз къызэрэхэтхыгъэр къэзыушыхьатырэр пивэмрэ квасымрэ зикlасэхэм цыхьэ къызэрэтфашІырэр, Мыекъопэ пивэм осэшхо къызэрэратырэр ары. Урысые Федерацием ПенсиехэмкІэ ифонд и Правление иунашъокІэ дипломэу «ШІокІ зимыІэ пенсие страхованиемкІэ 2014-рэ илъэсым истрахователь анахь дэгъу» зыфиюорэр 2014-рэ илъэсым икІ эуххэмкІ этизавод къыфагъэшъошагъ.

Предприятием изэтегьэпсыхьанкІэ, продукциер нахьыбэу къэгъэхьазырыгъэнымкІэ, шъон лъэпкъэу къыдагъэкІыхэрэм зягъэушъомбгъугъэнымкІэ тапэкІэ гухэлъэу яІэхэм Пэнэшъу Къэплъан къатегущы агъ. Пивэш І заводым игенеральнэ директор къызэриІуагъэмкІэ, Іофэу зэрахьагьэхэм яшІуагьэкІэ заводым продукциеу къыдигъэкІырэм зэрэхэхъуагъэм имызакъоу, шъон лъэпкъыкІэхэри къашіыхэ хъугъэ. Мэкъуогъум и 1-м квасэу «Майкопский Честный» зыфиlорэр апэу заводым къыщыдагъэкІыгъ. Джыри квас лъэпкъэу «Добрый старорусский» зыфиlорэр мыщ къыщыдагъэкІынэу, пивэшІ цех ціыкіу атіупщынэу рахъухьэ.

Мыекъопэ пивэшІ заводым пивэм нэмыкІзу, зашъохэрэ псыри, псы ІэшІухэри, квасыри къыдегъэкІых. Къыблэ шъолъырым ипредприятие пэрытхэм ар зэу ащыщ. Предприятием непэ нахь зеушьомбгьу, ресторанэу «1882-рэ», кафеу «Патио», хьакІэщэу «Бибэ» зыфиІохэрэр ащ къыхэхъуагъэх.

Мыекъопэ пивэшІ заводыр зычІэт унэр республикэ мэхьанэ зиІэ культурэ кІэнэу шыт. Я XIX-рэ ліэшіэгъум диштэу агъэпсыгъэгъэ архитектурнэ псэуалъэм Адыгеим икъэлэ шъхьаІэ къегъэдахэ. Предприятием ипащэхэм ащ итеплъэ къызэтегьэнэжьыгьэным я ахьышхо зэрэхашІыхьагьэр къэІогьэн фае.

Торжественнэ Іофтхьабзэхэр аухыгъэх. КъэлэдэсхэмкІи, заводым Іоф щызышІэхэрэмкІи а мафэхэр мэфэкІ шъыпкъагъэх. Республикэм щыпсэухэрэми амал яІагъ Мыекъопэ пивэшІ заводым икъоу нэІуасэ зыфашІынэу, мыщ щылажьэхэрэри ясэнэхьат зэрэрыгушхохэрэр, зыфэгьэзэгьэхэ Іофым мэхьанэшхо зэриІэр зэхашІэнэу.

гъэхьазырыгъагъэр къафиlотагъ. Адыгэхэм шэн-хэбзэ шІагьоу ахэлъыгъ мэфэкІышхохэм ялъэхъан бахъсымэ ашІыныр. Джы къызнэсыгъэми унэгъо зырыз-

манд ары. ЯтІонэрэ, ящэнэрэ чІыпІэхэр къэлэ футбол командэхэу «Ошъутенрэ» «Кавказымрэ» аубытыгьэх. ТекІоныгьэ къыдэзыхыгьэхэм шІухьаф-

Урысыем игъогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шІагъэхэм япчъагъэ зэрэбэм непэ цІыфхэр льэшэу егъэгумэкІых. УФ-м и Президентрэ УФ-м и Правительствэрэ мы гумэк Іыгъор дэгъэзыжьыгъэным пае къэралыгьо мэхьанэ зиІэ унашьохэр аштагьэх. Гъогурык Іоным ишапхъэхэр зымыгьэцэкІэрэ водительхэм пытагьэ хэльэу адэзекІох нахь мышІэми, Іофхэм язытет джыри уигъэрэзэпэнэу щытэп.

ГумэкІыгъо шъхьаІэу КЪЭНЭЖЬЫ

ГущыІэм пае, мы илъэсым имэзитфэу пыкlыгьэм Урысыем игъогухэм хъугъэ-шІэгъэ мин 62-м ехъу къатехъухьагъ. Ахэм зэкІэмкІи нэбгырэ мини 7549рэ ахэкІодагъ, нэбгырэ 78-м ехъумэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. Гукъау нахь мышІэми, мы пчъагъэхэр зэрэбэм урагъэгупшысэ: къэлэ цІыкІум дэс нэбгырэ пчъагъэм фэдиз хъун илъэсныкъом къыкІоцІ Урысыем игьогухэм къатехъухьэрэ тхьамыкlагъохэм ахэкlуадэх.

АдыгеимкІи мы Іофыгъор анахь шъхьаІэхэм ащыщ хъугъэ. Статистикэм къызэригъэлъагьорэмкІэ, къэралыгъо унашъохэр заштагъэхэм къыщегъэжьагъэу республикэм игъогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шlагъэхэм япчъагъэ тІэкІу нахь макІэ хъугьэ, арэу щытми, ахэм цІыфыбэ зэрахэкІуадэрэм уимыгъэгумэкІын плъэкІырэп. НахьыбэрэмкІэ ахэр зищыІэныгъэ гъогу езыгъэжьэгъэ ныбжьык Іэхэр ары. АщкІэ къэралыгьом, лъэпкъым чІэнэгъэшхо ашІы. ГукІэ бэ зэхъокІыгъэу пфэІощтэп... Мы гумэкІыгьохэм къапкъы-

рыкІызэ, Урысые Федерацием и Президентэу В. Путиныр бэмышІэу зыкІэтхэжьыгъэ унашъом къызэрэщиюрэмкіэ, ешъуагъзу е наркотикыр ыгъэфедагъзу водителыр илъэсым зэм нахьыбэу къызаубытыкІэ ыкІи зэрешъуагьэр зыгьэунэфыщт медицинэ уплъэкіунхэр ыкіунхэу зимыдэкіэ, тазырэу сомэ мин 200 — 300 тыралъхьащт. Водитель ешъуагъэм ыпкъ къикіыкіэ аварием зы нэбгырэ хэкіодагъэ зыхъукіэ, илъэси 2-м къыщегъэжьагъэу илъэси 7-м нэс, нэбгыри 2 е нахьыбэ хэкІодагъэмэ, илъэси 4-м къыщегъэжьагъэу илъэси 9-м нэс хьапс атыралъхьащт. 2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 1-м мы унашъом кіуачіэ иіэ хъущт. Джащ фэдэу ешъуагъэхэу рулым кІэрысхэм ямызакъоу, псынкІэу зечъэныр зикІасэхэм, нэфыгьозэ плъыжьыр къаблэзэ гьогум техьэ-

ГъэГорышІапІэм пэшГорыгъэшъ Гофтхьабзэу 250-рэ ригъэкІокІыгъ, ахэм ащыщэу 150-р гъогухэм къатехъухьэрэ тхьамык Гагъохэм афэгъэхьыгъагъ. Гъэсэныгъэм иучреждение пэпчъ гъогурыкІоныр щынэгъончъэу щытынымкІэ Іофтхьэбзэ гъэнэфагъэхэр адызэрахьэх.

имэзитфэу пыкlыгъэм тирес- рифэнымкlэ lизын къезытырэ публикэ игьогухэм хъугьэ-шІэгьи тхылъыр зымыІыгьэу къаубы-192-рэ къатехъухьагъ, ахэм зэкІэмкІи нэбгырэ 46-рэ ахэкІодагъ, нэбгырэ 213-мэ шъобжхэр атещагьэхэ хъугьэ. Водителыр зэрешъуагъэм къыхэкІэу хъугъэ-шІэгъэ 27-рэ агъэунэфыгъ, ахэм нэбгыриплІ ахэкІодагь, нэбгырэ 38-мэ шъобжхэр атещагьэхэ хъугьэ. Адыгеим игъогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шІэгъэ тхьамыкІагъохэм цІыфыбэ зэрахэкІуадэрэр гумэкІыгъошхоу щыт. Ахэм янахьыбэр зэрэныбжьыкІэр къыдэплъытэмэ, тилъэпкъ чІэнагъэу ышІырэр гурыІогьуаеп. Мы гумэкІыгьор дэгьэзыжыньэным пае АР-м и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан, АР-м и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат, министрэхэм я Кабинет унэшъо гъэнэфагъэхэр ашІыгъэх. Арэу щытми, нахьышІум ылъэныкъо-

щыІэм пае, 2015-рэ илъэсым хэрэм ыкІи автомобилыр зэтыхэрэм нахь лъэшэу анаіэ атырагъэтыщт, уголовнэ пшъэдэкІыжьэу арагъэхьыщтыр нахь агъэлъэшыщт.

- ГъогурыкІоныр щынэгъончъэу щытыныр хэгъэгу кlоцl Іофхэм ыкІи хэбзэ гъэцэкІэкІо

къулыкъухэм япшъэрылъ шъхьа-Іэу щыт, — еІо Къэралыгъо автоинспекцием и ГъэГорышІапІэу Адыгеим щыІэм ипащэу Александр Курпас. — Авариехэр нахь макІэ шІыгъэнхэм, гъогурык оным хэлажьэхэрэм ящыІэныгъэ ыкІи япсауныгъэ къзухъумэгъэнхэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо автоинспекцие ишъыпкъэу ыуж ит. Мафэ къэс хъугъэ-шlагъэхэр зэхэтфыхэзэ, ахэм лъапсэу афэхъугъэхэр зыфэдэхэр тэгъэунэфы. Зэфэхьысыжьхэм къызэрагъэлъагъорэмкІэ, гъогухэм къащыхъурэ тхьамыкlагъохэр нахьыбэрэмкІэ къызыхэкІыхэрэр водительхэм ыкІи

лъэсрыкІохэм Іэдэб зэрахэмылъыр ары. Ащ къыкІэлъыкІоу тхьамык агьохэм ахэфэх. Гукъау нахь мышІэми, авариехэм нахьыбэу ахэкІуадэхэрэр ныбжьыкІэхэр ары.

Статистикэм къызэригъэлъагъорэмкіэ, гъогухэм къатехъу--ехкв мехеставш-естуст едесх нэрэ пэпчъ водитель ныбжьыкІэхэм ялажь. Ахэм янахьыбэр ешъуагъэу рулым Іус. ГушыІэм пае. анахь хъугъэ-шІэгъэ гухэкІэу хъугъэхэм ащыщ щылэ мазэм Мыекъопэ районым къыщыхъугъэр. Илъэс 19 зыныбжь Тимур Худоян (Краснодар краим щыщ) машинэр зэрэзэрифэрэр илъэс нахь мыхъугъэу, автомобилэу «ВАЗ-2114» фиlорэр ыгъэlорышlэзэ, ежь илажьэкІэ ыпэ къикІыщтыгъэ автомобилым еутэкІыгъ. Мы аварием нэбгыри 4 хэкІодагъ. Гъэтхапэм и 29-м илъэс 21рэ зыныбжь Сергей Ногиным

пари пэрыохъу къафэмыхъоу лъэсрыкіо гъогур кіэлэціыкіухэм зэпачын алъэкІыным пае тикъулыкъушІэхэр еджапІэхэм кІохэзэ гъогурыкІоным ишапхъэхэр арагъашІэх нахь мышІэми, ащ тимыгъэгумэкІын тлъэкІырэп, сыда пІомэ кІэлэцыкухэр тэрэзэу зекохэми, водительхэм янахьыбэм шапхъэхэр аукъох, кІэлэцІыкІухэр зэпырыкІыпІэхэм ащыблагъэкІыхэрэп. Джыри анахь гумэкІыгъоу тиІэхэм ащыщ машинэм къадис кІэлэцІыкІухэр щынэгъончъэным ибгырыпхыкІэ къызэрамыухъумэхэрэр. Зэфэхьысыжьхэм къызэрагъэлъагъорэмкіэ, кіэлэціыкіу тіысыпІэ зимашинэ итхэм яса быйхэр бэкІэ нахь ухъумагьэхэ мэхъу. Гъогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шІагъэхэм гъунэ алъыфыгъэным фэшІ гъогу-патруль къулыкъум иІофышІэхэм мафэ

ешъуагъэу автомобилыр зэрифэзэ игъогу дэчъэхи, электричествэр зэрыщэгъэ пкъэоу щытым еутэкІыгъ. Мы хъугъэшІагъэм нэбгыритІумэ шъобж хьылъэхэр хахыгьэх. Медицинэ уплъэкІунхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкІэ, кІэлэ ныбжьыкІэм промилль 1,78-рэ хъурэ шъоныр ылъ хэтэу агъэунэфыгъ. Мэлылъфэгъум и 23-м илъэс 23-рэ зыныбжь Дмитрий Горбатовыр автомобилэу МАЗ-м исэу кушъхьэфачъэр зыгъэюрышІэщтыгьэр гьогум тыриути, зигъэбылъыжьыгъ. А чІыпІэм кушъхьэфачъэм тесыгъэм идунай шихъожьыгъ. Полицием икъулыкъушІэхэм псынкІэу зэрахьэгьэ Іофтхьабзэхэм яшІvагъэкІэ сыхьатитІум къыкІоцІ бзэджашІэр къаубытыгъ.

— АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэ-

ныгъэмрэкІэ и Министерствэ

тигъусэу Іофтхьэбзэ гъэнэфа-

гъэхэр зэшІотэхых нахь мы-

шІэми, кІэлэеджакІохэр зыхэ-

щэгьэхэ хъугьэ-шагьэхэр нахь

макІэ хъухэрэп, — elo A. Кvp-

пас. — НахьыбэрэмкІэ ар зи-

лажьэр нахьыжъхэр ары. Зы-

гъэнафэх. Гъэсэныгъэм иучреждениехэм ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэм пропагандэм ылъэныкъокІэ Іофтхьабзэхэр чанэу адызетэхьэ. Зэдэгущы-Іэгъухэр, лекциехэр, пэшІорыгъэшъ акциехэр ныбжыыкІэхэм афызэхэтэщэх. Ахэм инспектор ныбжьыкІэ цІыкІухэр ыкІи апшъэрэ еджапіэхэм ястудентхэр чанэу къахэлажьэх. Анахь Іофтхьэбзэ инэу редгъэкІокІыгъэхэм ащыщых «Живой знак», «Внимание! На переходе пешеход», «Вежливый водитель», нэмыкІхэри. ГъогурыкІоныр шынэгъончъэным ылъэныкъокІэ ныбжыкІэхэм нахь ашІогьэшІэгъонэу «флэш-моб» зыфиlорэ шІыкІакІэхэр тэгъэфедэх.

ГъэІорышІапІэм пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэу 250-рэ ригьэкІокІыгь, ахэм ащыщэу 150-р гьо-

Статистикэм къызэригъэлъагьорэмкІэ, гъогухэм къатехьухьэрэ хъугъэ-шІагъэхэм яяхэнэрэ пэпчъ водитель ныбжьык Іэхэм ялажь. Ахэм янахьыбэр ешъуагъзу рулым Іус.

> гухэм къатехъухьэрэ тхьамыкІагьохэм афэгьэхьыгьагь. Гъэсэныгъэм иучреждение пэпчъ гъогурык Іоныр щынэгъончъэу щытынымкІэ Іофтхьэбзэ гъэнэфагъэхэр адызэрахьэх. ЛъэсрыкІо зэпырыкІыпІэхэм, анахьэу еджапіэхэм ыкіи кіэлэцІыкІу ІыгьыпІэхэм апэгьунэгьоу щытхэм, ренэу яюфышіэхэм къулыкъу ащахьы. ГъогурыкІоным ишапхъэхэр зыукъохэрэ Іэтахъохэм янэ-ятэхэм, джащ фэдэу администрациехэм япащэхэм, участковэхэм письмэхэр афагъэхьых. Ащ нэмыкІэу, Адыгэ Республикэм хэгъэгу кіоці Іофхэмкіэ и Министерствэ епхыгьэу Іоф зышІэрэ Общественнэ советыр къыхагъэлажьэзэ водитель ешъуагъэхэр къыхэгъэщыгъэнхэм ыкІи кІэлэцІыкІухэр машинэмкІэ къыращэкІынымкІэ шапхъэхэр зэрагъэцакІэрэр уплъэкІугъэнхэм афэшІ пэшІорыгъэшъ Іофтхьа-

> - Общественностыр къыхэлажьэ хъумэ, гьогу-патруль къулыкъум и юфыш і эхэмрэ водительхэмрэ нахь дэгьоу жабзэ къызэдагъоты. Бэрэ къыхэкІы водительхэр гьогум щызэшІуанэхэу, ахэр инспекторхэм зэпащыжьэу. Мыщ дэжьым Общественнэ советым иліыкіохэм яІэпыІэгъу ищыкІэгъэ шъыпкъэу щыт. Урам-гъогу машинэрыкІуапІэхэм (анахьэу къоджэ псэупІэхэм) язытети тимыгъэгумэкІэу щытэп. Къэнэфырэ пкъыгъохэр ыкІи тамыгъэхэр зэратемытхэм къыхэкІэу гъогухэм хъугъэ-шІагъэхэр бэрэ къатехъухьэх. Къоджэ псэупІэхэм анахь гумэкІыгьоу ащыІэр лъэсрыкІуапІэхэр ыкІи зэпырыкІыпІэхэр зэрадэмытхэр ары. Ащ къыхэкІэу лъэсрыкІохэр гьогу гьунэмэ атетхэу мэзекlox, пчыхьэм къэнэфырэ пкъыгьохэр атемытыхэ хъумэ, машинэм утыриутынкІэ щынагъо, къыІуагъ гъэІорышІапІэм ипа-

бзэхэр зэхащэх.

ГъогурыкІоным хэлэжьэрэ пстэуми, орэводитель, орэлъэсрыкІу сакъыныгъэрэ шъхьэкІэфэныгъэрэ къызыхагъэфэн фае. ГъогурыкІоныр щынэгьончъэным епхыгьэ гумэкІыгьохэм язэшІохын къэралыгъо организациехэр ыкІи общественнэ движениехэр нахь чанэу къыхэлажьэхэмэ, Іофхэм язытет бэкІэ нахьышІу зэрэхъущтым щэч хэлъэп.

КІАРЭ Фатим.

ШІэныгъэлэжьышхуагъ, цІыфышІугъ дигъэкІыгъэх. шІэныгъэм илъэ-

зэрашІэрэр адыгэ чІыпІацІэмэ яхьылІэгьэ гущыІальэу къыдигъэкІыгъэр ары. Ащ къуаджэ пэпчъ къыкјухьэзэ чіыпіаціэхэр къыугъоищтыгъэх. Гъэсагъэу, кІэлэегъаджэу, къэбарІуатэу адэсхэм заlуигьакlэщтыгь, чlыпіаціэ пэпчъ къызтекіыгьэр, ащ къэбарэу пылъыр зэригъашІэ-

Адыгэм итарихъ фэгъэхьыгъэу адыгэхэм гъэсагъэу къахэкІыгъэхэм ятхыгъэхэм ренэу нэІуасэ зафишІыщтыгъ. Лъэпкъ зэхашІэр шэны фэхъугъэу ишІэныгъэ хигъэхъоным мыпшъыжьэу ыуж итыгъ. Къэсэ-

Мэрэтыкьо Къасимэ ціыфхэм шіэжьы, зэлъашіэрэ усакіоу Хьаткъо Ахьмэд кІэлэцІыкІумэ апае ытхыгъэ усэхэр сыугъодехнослеішест еічпу мускеє ехи къыгъэуцущтыгъэх, ащ илъэуж зэрэхэмыкІуакІэрэр игуапэу ушъыегъу къысфэхъугъагъ.

Мэрэтыкъо Къасимэ ишэнышІуагъэкІэ, ицІыфыгъэкІэ, иІофшІэн гуетыныгьэу фыриІагьэмкІэ иІофшІэгъухэм къахэщыщтыгъ. Ар наукэм лъэгъо дахэкІэ хахьи, зы научнэ тхыгъэм адрэр къыкІэлъигъакІозэ, иІофшІагъэхэр акъыл куукІэ, гупшысэ хэхыгъэкІэ, лъэпкъыбзэм шІуагъэу хэлъымкІэ зэрипхыхэзэ гущыІалъэхэр къы-

гапіэхэм якіурэ гьогууанэм льэбэкъушхо щидзыгъ. Ащ адыгэ топонимикэм лъапсэ фишІыгъ, иІофшіагъэхэр тихэгъэгушхо ичІыпІэ зэфэшъхьафхэми ІэкІыб къэралыгъохэми къащыхаутыгъэх. Арышъ, Мэрэтыкъо Къасимэ къызщыхъугъэ къуаджэу Хьакурынэхьаблэ иурамхэм ащыщ ащ ыцІэкІэ еджэнхэр, гурыт еджапІэм кабинет къы-- ыки иахуІсвиш рэ илъэсхэм зыщыпсэугьэ унэу Мыекъуапэ дэтым шІэжь пхъэмбгъу щыгъэпсыгъэныр шІэныгъэлым илъэпкъ ыпашъхьэ гъэхъагъэу щыриІэхэмкІэ тефэ.

ШЭКЮ Мир. Филологие шіэныгъэхэмкіэ

Илъэси 10 зыныбжь чемпионыр

Китаим ипровинциехэм ащыщэу Чиджоу ичІыпІэ дахэу «Дышъэ Буддэм изыгъэпсэфыпІэкІэ» заджэхэрэм адыгэ лъэкъуацізу Гъуашъор инэу къызыщаюм, зэрэдунаеу ар зэхахыгь. Шъачэ икІыгьэ шапсыгьэ шъэожъыеу Гъошъо Григорий отыгум къихьи текІоныгъэр къызыдехым, еплъыгъэхэм къагурыІуагь спортсмен ныбжьыкІэр зэрэчемпион шъыпкъэр, ыцІэ чыжьэу зэрэјущтыр.

Непэ илъэси 10 нахь зымыныбжь кlалэр ушумкlэ зэрэдунаеу ичемпион хъугъэ. Ар къалэу Шъачэ ия 2-рэ ныбжьыкІэ еджапІэу олимпиадэхэм ахэлэжьэщт спортсменхэр зыщагъасэхэрэм итренерэу Павел Макаровым ыгъасэзэ, Урысыем ыкІи Къыблэ федеральнэ шъолъырым ушумкІэ ячемпион хъугъэхагъэ. Нэужым дунэе зэнэкъокъум зыхэлажьэми, лІыгъэрэ пытагъэрэ къызхигъафи, апэрэ чІыпІэр къыдихыгъагъ. Джы къэралыгъо зэфэшъхьафхэм къарыкІыгъэ спортсменхэм ятурнир зыкъызыщегъэлъагъом, медалиту зыр дышъэм, адрэр тыжьыным хэшіыкіыгъэхэу — къыхьыхи, ядэжь къэкіожьыгъ.

— Зэнэкъокъухэр хэткІи хьылъагъэх, арэущтэу щытми, ахэр мэфэкІышхом фэдагъэх, — къеlуатэ шъэожъыем. — Спортсменхэм аныбжыльэхэр илъэси 10, 11, 12. Мексикэм,

Казахстан, Макао, США-м къарыкІыгъэ кІалэхэр яшъыпкъэу зэнэкъокъугъэх. Ау тэ тикъэралыгъо икІыгъэхэр анахь лъэшыгъэх, нахь дэгьоу гьэхьазырыгьагъэх. ЦІыфыбэ Іэгу къытфытеуагъ, къытфэгушІуагъ, медальхэмрэ шІухьафтынхэмрэ къытатыхэ зэхъуми зэрягуапэр къахэщыщтыгь.

Григорий къызегъэзэжым ыуж бэ темышІэу Урысыем ушумкІэ испортсмен анахь дэгъу хъугъэ, илъэс 12 зыныбжь кlалэхэм ябэныгь. Нэужым къэралыгьо лъэпкъ командэм хэтэу Болгарием кІуи, Ев-

ропэм ичемпион хъуным фэбэнагъ. Мэфэ заулэкІэ дышъэ ыкІи тыжьын медаль зырыз къыщихьыгъ. Непэ ащ дышъэ медалитІу, тыжьынхэу ыкІи джэрзхэу зырыз зэlуигъэкlа-

Итренерэу П. Макаровым къызэриІорэмкІэ, Григорий ишъыпкъэу спортым зыпылъыр илъэсищ нахь хъугъэп, ау гъэхъэгъэшІухэр ышІыгъэх. Пшъэрылъ шъхьаІэу зыфигъэуцужьыгъэр Олимпиадэм нэсынэу ары.

Шъэожъыер Шъачэ щэпсэу. Бизнес еджапІэм я 4-рэ классыр къыщиухыгъ. Адыгэ шъыпкъ.

Сэ ШэхэкІэишхом щыпсэурэ Гъошъо Ислъам Хьарунэ ыкъор сятэжъ, — къыІотагъ

Григорий ятэу Валерий. Чылэм сыкъыщыхъугь ыкІи сыщапІугь, я 7-рэ классым сынэсыфэ ащ сыщеджагъ. ЕджапІэм сычІэсэу сэри спортым сыпыщагьэ хъугьагьэ, кlалэм бэнэныр къызыхехым пэрыохъу сыфэхъугьэп. Ушур ыгу рехьы, текІоныгъэхэр иІэх, ыпэкІэ ригъэхъунэу фай.

Мы уахътэм шъэожъыем зэнэкъокъукІэхэм зафегъэхьазыры. НыбжьыкІэ Олимпийскэ джэгунхэм ахафэ шІоигъу, нэужым спортсмен Іэпэlасэхэм ябэнынми кІэхъопсы. «Гъогу техьэрэр гъогу тенэрэп» alo цІыфхэм. Григорий зытехьэгьэ гьогур зэпичынэу тэгугьэ, игухэлъхэр къыдэхъунхэу фэтэlo.

НЫБЭ Анзор.

О ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ ИКЪЭБАРХЭР

Къалэжьыгъэ тынхэр 👝 анахь дэгъухэм 🍃 аратыжьыгъэх

Зэрэ Урысыеу илъэс къэс щызэхащэрэ зэнэкъокъоу «ШІокІ зимыІэ пенсие страхованием тегъэпсыкІыгъэу «Анахь страхователь дэгьу» зыфиюрэм республикэм ибизнессообществэ щыщхэу 2014-рэ илъэсым икІэуххэмкІэ текІоныгъэр къыщыдэзыхыгъэхэм ялІыкІо 15-мэ ПенсиехэмкІэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щы-Іэм мэкъуогъум и 14-м щафэгушІуагьэх, Урысые Федерацием ПенсиехэмкІэ ифонд и Правление итхьаматэу Антон Дроздовымрэ ПенсиехэмкІэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыІэм ипащэу Къулэ Аскэрбыйрэ зыкІэтхэжьыгъэхэ дипломхэр ахэм аритыжьыгъэх Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу Владислав Федоровым.

Зэнэкъокъур мы илъэсым ятфэнэрэу, юбилейнэу зэхащэгъагъ. Урысые Федерацием ПенсиехэмкІэ ифонд и Правление 2015-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 30-м номерэу 189-р зытетэу къыдигъэкІыгъэ иунашъо тегьэпсыкІыгьэу 2014-рэ ильэсымкІэ анахь страхователь дэгъухэу Адыгэ РеспубликэмкІэ альытагьэхэм ацІэхэр къыра-Іуагъэх.

Нэбгырэ 500-м ехъу зыгъэлэжьэрэ купымкіэ текіоныгьэр <u>къыдэзыхыгъэхэр:</u>

- 1. АО-у «Картонтарэр», гъэцэкІэкІо директорыр Погодин Сергей Петр ыкъор.
- 2. Адыгэ къэралыгъо университетыр, ректорыр Хъунэго Рэщыд Думалыч ыкъор.
- 3. ОАО-у «Газпром Газораспределение Майкоп» зыфиlорэр, генеральнэ директорыр Колесниченко Сергей Иван ыкъор.

Нэбгыри 100-м къыщыублагъэу 500-м нэс зыгъэлэжьэрэ купымкіэ текіоныгъэр <u>къыдэзыхыгъэхэр:</u>

- 1. ОАО-у «Мыекъопэ машинэшІ заводыр», генеральнэ директорыр ЕмтІыль Зауркъан Къамболэт ыкъор.
- 2. ООО-у «МПК-у» Мыекъопэ пивэшІ заводыр, генеральнэ директорыр Пэнэшъу Къэплъан Мухьдин ыкъор.
- 3. ООО-у «СатыушІ унэу «Виктория» зыфиlорэр, гене-

ральнэ директорыр Нэгъой Аслъанбый Хьаблыхъу ыкъор.

4. ООО-у фирмэу «Комплекс-Агро» зыфиlорэр, генеральнэ директорыр Денисов Александр Григорий ыкъор.

Нэбгыри 100-м нэсэу зыгъэлэжьэрэ купымкіэ текіоныгьэр къыдэзыхыгъэхэр:

- 1.000-у «Красногвардейскэ ДРСУ-р», директорыр Хьабэхъумэ Арслан Азмэтчэрый ыкъор.
- 2. ООО-у «Лидер» зыфиюрэр, директорыр Тарасенко Сергей Николай ыкъор.
- 3. ООО-у «СатыушІ унэу «Пино» зыфиlорэр, гъэlорышlакlор Лагутенко Елена Сергей ыпхъур.
- 4. ООО-у «Краснодарзернопродукт» зыфиюрэр, директорыр Попик Роман Владимир ыкъор.

Шъхьэзэкъо предпринимательхэу Іофышіэхэр зиіэхэ купымкіэ текіоныгьэр къыдэзыхыгъэхэр:

- 1. Деркачев Константин Анатопий ыкъор
- 2. Цэй Фатим Казбек ып-
- 3. Шъоумыз Зар Аскэр ып-
- 4. Прокофьева Елена Михаил ыпхъур.

УФ-м ПенсиехэмкІэ ифонд и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыІэм игъэІорышІакІоу Къулэ Аскэрбый зэрэхигьэунэфыкІыгьэу, зэкІэ ахэм яІофышІэхэм апае страховой тынхэр ипалтэм ехъулІэу ыкІи икъоу ПенсиехэмкІэ фондым лъагъэІэсых, джащ фэдэу персонифицированнэ **учетыр** зещэгьэным, пенсиехэр афэгъэуцугъэнхэм ыкІи къафэлъытэжьыгъэнхэм, пенсие фитыныгьэу яІэхэр гьэтэрэзыгьэнхэмкІэ ишыкІэгьэ документхэр ипалъэм ехъулізу ыкіи хэукъоныгъэ ямыІэу къатых, зэкІэ а предприятиехэм ыкІи организациехэм аlутхэр шlокl зимыlэ пенсие страхованием исистемэ страховать щашІыгьэх, ахэм гурыт лэжьапкІэу яІэр цІыфыр амал анахь макІэм тетэу псэуным фэшІ къыІэкІэхьэрэ федэр зыфэдизын фаеу тиреспубликэ щыгъэнэфагъэм нахьыб.

> Пенсиехэмкіэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щы Іэм ипресс-къулыкъу

Урысыем щыкъэбархэр

Зэжагъэхэм нахь дэй. Урысыем и Банк гуетыныгъэ фыримыІэу ахъщэм кІуачІзу иІзр къыригъзІыхыгъ. Гупчэ Банкым идиректорхэм я Совет Урысыем и Банк ключевой ставкэу иІэр базис пункти 100-кІэ нахь цІыкІу ышыгъ. Джы ар илъэс телъытэу процент 11,5-рэ мэхъу.

Гупчэ Банкыр чыдэгьэ закьор ары зыщыгугьырэр. Ащ ышІыгьэ прогнозхэм къызэрагъэлъагъорэмкіэ, ыпэкіэ зэрэщытыгъэм фэдэу Урысыем иэкономикэ хэхъоныгьэ егьэшіыгьэнымкіэ гугьапізу щыІэр чІыдагьэм уасэу иІэщтыр ары. Банкым агу къыгъэкІыжьыгъ ставкэм уасэу иІэр псынкІэу къегъэІыхыгъэным ипІалъэ зэрикІырэр.

Медицинэ хъарджхэр нахь макіэ

ашіыщтых. Генеральнэ прокуратурэм игъо афелъэгъу водительхэм справкэхэр къарахьылІэнхэ фаеу зэрафалъэгъурэр нахь макІэ шІыгъэнэу. Международнэ водительскэ правэхэр аратыхэ е урысые лъэпкъ водительскэ правэхэр афызэблахъужьыхэ зыхъукІэ, цІыфхэм медицинэ справкэхэр араелеІп дедетыльнадек уэвф ехнеІлыах благъэм ГИБДД-м нахь макІэ ышІыщт.

Шъэф шіыкіэр къебэкіы. Къэралыгьом пае щафэхэ зыхъукІэ, зэзэгьыныгьэу, зэдашІырэм инахьыбэр зэІухыгьэ шапхъэхэм адимыштэу зэрагъэпсырэм Минэкономразвитиер еуцолІэжьы. Контракт шіыкіэм икъу фэдизэу Іоф ышіэу зыхъущтыр 2017-рэ илъэсым ехъулІэу

«Росгосстрахым» уасэхэр къыlэтыгь. Полисэу ОСАГО-м ыуасэ анахь лъэгэпІэ инэу иІэн ылъэкІыщтым нэсэу «Росгосстрахым» къыІэтыгъ. ЦІыфхэм ямыехныхо-ин демень демень в демень и демень де фимытэу Гупчэ Банкым зэригьэнэфагьэр джащ тетэу «Росгосстрахым» зэхишlагь.

Ахъщэм зеушъэфы ыкІи къэнэжьы. Зи къэзымы уагъэхэм пенсием пае мылъку зэlугъэкlэгъэнымкlэ фитыныгъэv яІэхэр автоматическэу къэгъэнэжыльэнхэ фаеу игъо елъэгъу Внешэкономбанкым: эмитентхэм апае ащ ахъщэ ищыкІагъ. Чиновникхэм е заушъэфы, е ащ пэуцужьых. Банкым ипредложение зыдырагъаштэкІэ ПенсиехэмкІэ фондым трансфертэу ратырэр нахьыбэ ашІын фаеу хъущт.

Социологхэм ауплъэкlугъ. Урысыем цІыфхэм яахъщэ нахьыбэу зыщыхалъхьэхэрэ лъэныкъохэр ауплъэкІухэзэ

нафэ къызэрэхъугъэмкІэ, сомэ ыкІи валютэ депозитхэм яахъшэ зэlvгъэкІагьэу яІэр пэІузыгьэхьэрэ цІыф пчъагъэмкіэ Москва чемпион хъугъэ. Ыужкіэ щэжьыгъэн гухэлъым фэшІ мыкощырэ мылъкур къэщэфыгъэным яахъщэ хэзылъхьэрэ цІыф пчъагъэмкІэ къалэу Краснодар пэрытныгъэр ыІыгъ.

Чыфэ зытельхэр кагьэгьожьыщтых. ЮстициемкІэ Министерствэм чІыфэ зытельхэм къэралыгьо фэlo-фашlэхэм ашышхэр агъэфедэнхэ амылъэкІынэу зыгъэпсырэ хэбзэгъэуцугъэм ипроект зэрэзэхигъэуцорэм ехьылІагъэу макъэ къыгъэјугъ. Проектым изэхэгъэуцуакІохэм гупшысакІэу яІэр чІыфэхэр тыжьыгъэнхэм цІыфыр дэмыгуІэмэ, къэралыгьоми а цІыфым ичІыфэ темыльэу плъытэн зэрэплъэкІыщтыр ары.

> Зыгъэхьазырыгъэр СЭХЪУТЭ Нурбый.

Еутых Асе ыцІэ зы унагьом, зы лІакьом, зы льэпкьым кьыхэбыбык/и, пщэсхэм бзыоу ахэтым фэдэу дунаим шъхьащыты хъугьэ. Асе иІэшІагьэхэр адыгэ льэпкьым икультурэ ихэхьоныгьэшхох, музейхэм ачІэльых, Иорданием ипачыхьэ ыгьэшорэ тын льапізу зэрехьэх.

«Унагъор зэкІэми апшъ»

Хэукъоныгъэ хъущтэп «Еутых ни зы нэшэнэ дэгъу схэлъыгъ Асе иІэшІагъ» зыпІокІэ, дунэе мэхьанэ зиІэ брендэу непэ зэрэщытыр. Лъэпкъыр зэрыгушхорэ бзылъфыгъэм ихьакlагъ журналэу «Ныбджэгъур».

Асе къалэу Мыекъуапэ щэпсэу. Ащ иунэ узихьэрэм, дунэе фэшъхьаф уифагъэм фэдэу къыпщэхъу: тыжьынымрэ дышъэмрэ ахэшІыкІыгъэ хьапщыпхэр, ІэпэІасэм ищыІэныгъэ къыхэхыгъэ сурэттехыгъэхэр, иІэшІагьэхэр зэхэубытагьэу зыщыплъэгъурэ чІыпІэм гури нэмыкІэу къыщытео, жьыри фэшъхьафэу къыщыощэ. А зэпстэури зыплъэгъукІэ, упчІэхэр шъхьэм къехьэх: сыдэущтэу мыщ фэдизыр ышІыгъа? Тыдэ къырихын ылъэкіыщта ціыфым ащ фэдэ сэнаущыгъэ? Асе иджэуапхэмкіэ къыддэгощагъ.

- «Цу хъущтыр шкlэзэ къэошіэ», — alo адыгэхэм. АщкІэ сэ сыщысэ хьазыр, къејуатэ Асе. — Сиціыкіугьом къуаджэхэу Джыракъыерэ Хьа-

кІэмзыерэ синэнэжъ-ситэтэжъхэм адэжь бэрэ сащэу къыхэкІыщтыгъэ. Илъэсищ-плІы сыныбжьэу нахь инхэм сякІуалІэмэ, «дышъэ джанэ пфэсыдыщт» сІозэ сашІуанэщтыгъэ. Унэхэр згъэдэхэнхэм, арыт пкъыгъохэр зэзгъэфэнхэм сыдихьыхыщтыгъэ... Ащ фэшъхьафэу етla-

сыкъаигъагъ. АщкІи «тхьауегъэпсэу» засюрэр нарт эпосымрэ адыгэ пшысэхэмрэкІэ сызыпІугъэ нэнэжъхэр ары. Непэ тисабыйхэр зэдгьэп ухэрэр телевизорыр ары, ау тэ тицІыкІугьом Къадырхъан икъэбархэм тадэчъыежьыщтыгьэ. Анахь тызыпшъыгъэр арми, Мыхьамодэ

икъэбар щхэнхэм гур къаlэтыщтыгъэ. А зэпстэум ямэхьанэ джы къызгурэю къодый. Зэнэкъокъум, щысэ къэгъэлъэгъоным ишъуашэ илъэу адыгэхэм ясабыйхэр апlущтыгъэх. Адыиф дахэу дэщтыгьэ, ІэпэІэсагъ, «ащ уфэдэн фае» къыта-Іощтыгъэ тэ. Нысхъэпэ джэнэ ціыкіухэм, Іалъмэкъхэм ядын хэшіыкі фысиіагь еджапІэм сычІэмыхьэзэ. Ащ ыуж институтхэми, еджэпІэ зэфэшъхьафхэми сащеджагь. Ау сицІыкІугъом къысхалъхьэгъэ нэшанэхэр ары пстэури къызщежьа-

– УищыІэныгъэкІэ хэта анахь кІэлэегъэджэ шъхьаГэу къыхэбгъэшырэр?

- Тыкъэзыуцухьэрэ дунаир ары! Ари сицІыкІугъом къы-

сыгъэми хэсынагъэп. Ренэу сичьыгхатэ сыдэт, чъыгхэр къэсэупхъухьэх, сафэсакъы. Пстэуми чІыгур ары тыкъызхэкІыгъэр, ар зыщыдгъэгъупшэ хъуштэп, ар апэрэмкіэ. Ятіонэрэмкіэ, сиіэрыші пстэури льэпкъыр ары зэпхыгъэр. Тыадыг, тлъапсэр тилъэпкъ хабз, тиадыгабз. Дунаир зы чІыпІэ итэп - ар шъыпкъэ, бэ зэхъокІырэр, ау сишъхьэгъусэ игущыІэхэу зэ къыІогъагъэхэр джынэс сщыгъупшэжьыхэрэп: «ыкlи» пІошъущтэу сыд пае «е-е» зэтюжьыра?! Непэрэ мафэм тихабзи тыбзи димыштэхэу хэта зыІуагъэр?! Чъыгым ылъапсэ пыпхэу нэмыкі чіыпіэ хэогъэтІысхьажькІэ къэкІыщтэп. Ар къыдгурыІон фае. Тэри непэрэ мафэм тыхэуцоным пае тлъапсэ зыщыдгъэгъупшэмэ, тыкІодыщт. Ары непи тлъэгъу-

щежьэ. Сыд фэдизэу пшъыгъэ-

ми, псыхъо гъунэм, гъэхъунэ

дахэм мафэ къэс тятэ тимы-

шэу къыхэкІыгъэп. Ащ къыс-

хилъхьэгъэ шэныр — чъыг

рэр. Сэ искусствэм ихьатыркІэ тыкъэзыуцухьэрэ лъэпкъхэм тыкъызэрахэлыдыкІырэр къэзгъэлъэгьоныр пшъэрылъэу зыфэзгъэуцужьыгъ. Джаущтэу хэти фэшІэшъущтыр ышІэн фае илъэпкъ къыухъумэным фэшІ.

— Ася, уигущыІэхэм шъхьэгъусэр ІзубытыпІз ащыпшІыгъ, **уиунагъо тІэкІу** укъытегущыІэмэ тшІоигъу. Къин къыпфэхъуа унагъомрэ Іофымрэ зэдэпхьынхэр, тІум язэу сыда нахь шъхьаІзу плъытэрэр?

- Зэу къыхэзгъэщы сшІоигъу тыдэ сыкІуагъэми, сыд сшІагъэми, сэркІэ пстэуми апэр сиунагъу. Унагъо пшіэн гухэлъ уиІэмэ, сыдигъуи ар зэрэкъиныр къыбгурыІон фай. Къин сюмэ, юф къодыер арэп, къиныр зэфыщытыкІэ дахэ унэм ибгъэлъыныр ары. ЗыдакІокІэ машинэ дахэ рагъэсыщтэу, нысхъэпэ дахэм фэдэу къырахьакІыщтэу зыльытэрэ пшьашьэр, апэрэмкіэ, хэукъо. Ятіонэрэмкіэ, ащ фэдэ фыщытыкІэ къэблэжьын зэрэфаер ышІэрэп. Ящэнэрэр, анахь шъхьаІэр, ащ фэдэ унагъохэу зихъяр фэдэу зикъин зэдэзымылъэгъухэрэр унэгъо пытэ зэрэмыхъухэрэр къагуры Іорэп. Унагъо пш Іэн зыхъукІэ, гушхуагъэ пхэлъын фае. Зыгу цыкіухэр ары хьазырым енэцІыхэрэр. Бэмэ alo Еутых Ас... Ау унэгъо кіоціым исыр Еутых Асеп — Тыркоо Руслъанэ ишъхьэгъус, Зауррэ Бибарсрэ ян. Бзылъфыгъэр сыд фэдэ лъэгапіэм дэкіоягъэми, ар ДЭКІО! КЪЫЩЭ-РЭП... Тиунэ аужырэ гущыІэр къыщызы Іорэр сишъхьэгъус. Іофымрэ унагъомрэ піомэ, сищыІэныгъэ зэрэщытэу сиІоф епхыгъ. Анахь емыкІушхом шъхьахынагъэм — дэсыухьаным сыпылъ зэпыт. ЩымыІэми, Іофым сылъэхъу, къэсэгъоты. Унэ пчъэјупэр къэспхъэнкјэу сызылъэгъурэмэ загъорэ агъэшІагьо: «Еутых Асе мэпхъанкІэ lут». Ау ар сишІэнышъ, сэшІэ, апэрапшІэу сыбысымгуащ, ащ ыуж сыІэпэІас.

– Мы къэпІогъэ шэнхэр хэта ныбжьык Гэхэм ахэзылъхьан фаеу плъытэ-

гъэ цІыфхэу закъыфагъазэмэ гъэсэпэтхыдэ тэрэз къязыІон зылъэкІыщтхэр ары. Ay ap alo къодыеу щымытэу, ашІэни фай. Сабыир зэраптурэр жэбээ къодыеп, щысэр ары нахь мэхьанэ зиІэр. Сыд пІуагъэкІи о щысэу къэпхьырэр ары сабыим ылъэгъущтыр. ЫшІэщтыри ылъэгъурэр ары. ЕджапІэм чІэс сабыйхэм бэрэ зэдэгущы Іэгъухэр адэсэшіых, сяупчіы: «Ины шъухъумэ сыда шъушІэнэу шъузыфаер? Сыда шъоркІэ насыпыгьэу зыфэшъулъэгьужьырэр?» Зэфэшъхьафэу къэlухэми, нахьыбэм яджэуапхэр къызэкІужьырэр зы — е мылъкур, е щытхъур ары. Зытетым тетэу къэсіон: мылъкуи къысіэкіэхьагь пкъыгьо лъапізу сшіырэмэ яхьатыркіэ, щытхъоуи сфаіуагъэр макІэп. Ау сисабый къызэхъум насыпыгъэу, тхъагъоу хэслъэгъуагъэр зыми пэсшІын слъэкІыщтэп. Уиунагъо пае ущыІэныр, уисабыйрэ уишъхьэгъусэрэ бгъэтІысхэмэ бгъэшхэнхэр — сыд ащ нахь насыпыгъэу щыІэр!!! Джа гупшысэр гурыбгъа озэ сабыир ицІыкІугъом къыщегъэжьагъэу бгъэсэн фаеу сэлъытэ. МэфэкІ мафэм нысхъапэп ептынэу щытыр пшъэшъэжъыем, мэстэ-Іудан, Іалъмэкъ ціыкіу, сэнэхьат зэригъэгъотыным кІэзыгъэнэцІын пкъыгъо гор. Пшъэшъэжъыер сыдигъокІи ІэпкІэлъэпкіэнэу, унэ кіоціым исми дэхэ зэпытынэу, губзыгъэу, шэнышІоу бгъэсэн фае. Ары пІуныгъэ шъыпкъэр, сэ сиеплъыкІэкІэ.

— Ася, ыпэкІэ къызэрэхэбгьэщыгьэу, льэпмехфыІл ти єпы мыся ягущы Іэхэр нахь лъэшэу къзІухэшъ, тиеджакІохэм закъыфэбгъази укъызэрадэгущы ГагъэмкІэ тхьауегъэпсэу.

«Ислъамыем» иорэдыly

Хэхэсымрэ хэкурысымрэ. Мы гущы ит Гум адыгэ льэпкьыр тюу агощыгь. Ау непэ зы тыхъужьын зэрэфаер къ́ызгурыІохэрэм япчьагьэ зэрэхахьорэм «Ныбджэгьум» гу лъимытэн ыльэкІыгьэп. Тихэку исхэми, ІэкІыбым щыІэхэми ар япІолІэн плъэкІыщт.

Іофытьо зэмылізужытьоу мы лъэныкъомкІэ къэралыгьо зэфэшъхьафхэм ащызэшІуахыхэрэм нахьышІум ущагьэгугьы. ЩысэшІоу тиреспубликэ щытлъэгъухэрэми тамыгъэгушхон ылъэкІырэп. Ахэм ащыщ Дэр

Абирэ 1983-рэ илъэсым Дамаскэ къыщыхъугъ. Зыфеджэгъэ сэнэхьатыр дизайныр ары. Ау тхьамык агьомрэ насыпыгьэмрэ зэпичызэ непэ къызфэкІогъэ лэжьапІэр нэфэшъхьаф. Илъэсищ хъугъэу Абирэ къэралыгъо академическэ купэу «Ислъамыем» иорэдыю куп хэт. Ымэкъэ жъынчкІэ ащ Къумыкъу Щамсудинэ, ХъокІо Сусанэ афэдэ орэдыю гъэшіуагъэхэм ягъусэу адыгэ лъэпкъым итарихъ орэдхэмкІэ къеІуатэ. Къызэрэхигьэщыгьэмкіэ, орэдкъэюныр ицІыкІугьом къыщегьэжьагъэу хэлъыгъ. Дамаскэ щыІэ Адыгэ Хасэм адыгабзэр, адыгэ къашъор щигъэгъупшагъэхэп, музыкальнэ Іэмэ-псымэхэм льэпкъ мэкъамэр къаригъэlyкІын амал къыритыгъ, орэд къыІонэу зыщыригьэжьэгьагьэри хасэм изэхахьэхэр арыгъэ. Ащ къыхэкізу Шам щыціэрыю орэдыІор апэрэ Дунэе Адыгэ

фестивалэу 2000-рэ илъэсым Мыекъуапэ щыкІуагъэм къырагъэблэгъэнэу хъугъэ. «Ислъамыем» ипащэу Нэхэе Аслъани пшъэшъэ орэды ор ыгу рихьыгъагъ ыкІи ансамблэм ыштэнэу зэрэфаер фыхигъэпсыгь. Еджэныр ыгьэтІылъынышъ, хэкум зэу зэримыгъэзэжьышъущтыр Абири къыгуры Іощтыгъэ. 2003-рэ илъэсым ар джыри зэ хьакІэ фэдэу къэкІогъагъ фестивалым орэд къыщиІонэу...

Илъэсищкіэ узэкіэіэбэжьмэ, Абирэ унагьо ихьэгьахэу, Шам зэо мэшІуаем зыкъыщиІэтыгъ. Ащ дэжьым тыдэ кІуагъэми, ихэкурэ ичІыгурэ анэмыкІ чІыпІэ зыщыгупсэфын къызэримыгъотыщтыр къыгурыІуи, Мыекъуапэ къыгъэзэжьыгъ. А уахътэм шІэжьым и Мафэу шышъхьэІум и 1-м лъэпкъым ыгъэмэфэкІырэм хэлэжьэнэу «Ислъамыем» ишъыпкъэу зыфигьэхьазырыщтыгьэ. А мафэм къыщегъэжьагъэу Абири купым хэхьагъ. ЫбзэкІи, ихабзэкІи, ишэнкіи, изекіуакіэкіи хэкурысхэм ащыщ хъун ылъэкІыгь. сыбзэр зэрэсымышІэщтыгъэ закъор ары, — къыхегъэщы Абирэ, — ау ари псынкі у къызІэкІэзгъэхьагъ». Абирэ ишІуагъэкІэ «Ислъамыем» ирепертуар Шам ис адыгэхэм аусыгъэ орэдыжъыбэ къыхэхьан ылъэкІыгъ. Хымэ чІыгум щыпсэурэ адыгэхэм ягукъанэхэри ягугъапІэхэри зыхалъхьэгъэ ІорыІуатэхэм язехьакІоу Абирэ къычІэкІыгъ.

Шам заор щыуцужьыгъэми, ащ зэримыгьэзэжьыщтыр Абирэ теубытагъэ хэлъэу къыІуагъ. «Сиорэд сичІыгу сисэу къэсІон амал сиІэ хъугъэмэ, сэркІэ ар джэнэтым ып», — elo ащ. Джыдэдэм Абирэ иунэу Шам къыгъэнагъэм адыгэу зичІыгу **КЪЭЗЫМЫГЪЭЗЭЖЬЫШЪУХЭРЭР** щэпсэух. «Ари, — къыхегъэ-

щы Абирэ, — Дамаскэ къыдэкІыжьырэ адыгэхэм яхабзэ хъугъэ, унэ ІункІыбзэхэр хасэм къыфэтэгъанэх». Абирэ ишъхьэгъусэу Тамбый Пелыуан зыфеджэгъэ сэнэхьатыр - бухгалтер. Ау ащ фэдэ ІофшІапІэ къыгъотын зэримылъэкІыгьэм къыхэкІэу, шхыныгьохэр зыщащэрэ тучан цІыкІур егъэлажьэ. Унагьом ильэситфырэ ныкъорэ зыныбжь сабыир щапly. «Адыгэ кlэлэцlыкly lыгьыпlэ Дамаскэ щытиІагъ, — ыушъэфырэп Абирэ, — ащ окофэ сабыир адыгабзэкІэ дэгъоу гущыІэщтыгъэ. Джы урысыбзэр къытекІо! Ары анахь тшІо-Іофыр джырэкІэ». Абирэ игумэкІ тэри къыдгурэю, ау тимыгъэгушІони ылъэкІырэп. Къызигъэзэжьыгъэр илъэсищ нахь мыхъугъэми, адыгэ бзылъфыгъэм илъэпкъ икъэухъумэн зэригъэгумэкІырэр хэкурысхэмкІи хэхэсхэмкіи щысэшіу.

СИХЪУ Султіан.

7

Ренэу нэплъэгъум итых

Зынэ къыщык агъэхэмрэ хьафизэхэмрэ яотчетнэ-хэдзын зэlук Тэу Адыгэкъалэ щы агъэм къыратхык Тыгъ

афэдэхэу Адыгэкъалэ, Теуцожь ыкІи Красногвардейскэ районхэм ащыпсэухэрэр зыхахьэхэрэ чІыпІэ организациеу Уайкъокъо Аминэт зипащэр ары тыкъызытегущыІэщтыр. БэмышІэу ахэм отчетнэ-хэдзын зэІукІэ Адыгэкъалэ щыряІагъ. Ащ 2010 — 2015-рэ илъэсхэм Іоф зэрашІагъэм фэгъэхьыгъэ доклад къыщишІыгъ ВОС-м ичІыпІэ организацие ипащэу Уайкъокъо Аминэт. КъызэриІуагъэмкІэ, зипэщэ организациер зызэхащагъэр 1994-рэ илъэсыр ары. 2010-рэ илъэсым ишэкІогъу мазэ къыщыублагъэу зипэщэ бюром зэхэсыгъо 52-рэ иlaгъ. Яучет хэтыр нэбгырэ 200. Ахэм ащыщэу 71-мэ апэрэ, 77-мэ — ятІонэрэ, 40-мэ ящэнэрэ группэхэр яІэх. Нэбгырэ 200-мэ яюфхэр зытетхэр, зыфэныкъохэр игъом зэгъэшІэгъэнхэм, яфэю-фашіэхэр афэгъэцэкІэгъэнхэм фэшІ ахэр купиеу зэтыраутхи, купзещэхэр афашІыгъэх.

— Упсаоу, дунэе нэфыр, уздакіорэр, уздэгущыіэрэр, уикІалэхэр умыльэгьунхэр, егьашІэм шІункІым ухэтыныр тхьамыкІагъу. Сэкъатхэм янахьыбэм аныбжь хэкІотагъ. Бэ Іофыгъоу зыгъэгумэкІыхэрэр. Ахэр афызэшІохыгъэнхэм фэгъэзагъэхэр күпзещэхэр арых. Ар Іоф псынкІэп. Ауми зыфэдгъазэхэрэр игъом агъэцакІэх, сымаджэхэм алъэплъэх, мэфэкіхэмкіэ алъэкіох, агу къыдащае групоргхэу Абрэдж Марие, Нэхэе Аслъан, Хъодэ Зуриет, Светлана Орловам, Александра Винюковам, Людмила Киреевам, нэмыкІхэми, — elo Аминэт.

Сызипэщэ бюроу 2010-рэ илъэсым хадзыгъагъэм хэтыгъэ нэбгыри 9-мэ дэгъоу юф ашагъ, сафэраз. Анахъ тынаю зытедгъэтыгъэ юфыгъохэм ащыщых культурнэ-массовэ юфшюнхэр. Тихудожественнэ самодеятельность хэтхэр район, къэлэ ыки республикэ зэнэкъокъухэм ахэлажьэх, хагъэунэфыкырэ чыпюхэр къащахьых. Республикэм имызакъоу, Урысыем ичыпабэми тиобществэ хэтхэм ящытхъу зэращарагъаюрэм тырэгушхо.

Джащ фэд, спортым илъэ-

«Белая трость» зыфиюрэ юфтхьабзэу ильэс кьэс ВОС-м зэхищэрэм нахь цыфыбэ, къулыкъушапіэхэм, администрацием япащэхэр къыхэгъэлэжьэгъэнхэм пае юфышхоу зэрахьэрэри къыхигъэщыгъ. Ягугъу къышыгъ Адыгэкъалэ имэрэу Хьатэгъу Налбый, Теуцожь ыкіи Красногвардейскэ районхэм япащэхэу Хьачмамыкъо Азэмати Тхьэлъэнэ Вячеслави ашкіэ зэрафэразэр.

— Зэкіэ Іофшіэнэу зэшіотхыхэрэр къалэм, районитіумэ япащэхэм, ахэм яіофшіэгъухэм яшіэ хэлъэу, зэзэгъыныгъэ адытиіэу, тиіэпыіэгъухэу тэгъэцакіэх. Іофыгъо ыкіи мэфэкі зэфэшъхьафхэм афэгъэхьыгъэ пчыхьэзэхахьэхэр, лекциехэр, конференциехэр, нэмыкіхэр зэхэтэщэх. Къыддеіэхэрэр тхылъеджапіэхэм яіофышіэхэу Адыгэкъалэкіэ Мамыекъо Роз, Красногвардейскэмкіэ Екатерина Кучма, Теуцожь районымкіэ Бэрзэдж Ларис.

Лъэпкъ гъэзетэу «Адыгэ макъэр» тиюфшіэгъубэмэ якіас, илъэс къэс къафетэтхыкіы, еджэх. А гъэзетыр къытфизытхыкіырэмэ сигуапэу аціэ къесю сшюигъу — Кіыкі Азмэт, Хъокю Алый, Хъунэго Алый. Тхьаегъэпсэух, сяоліагъзу сыкіагъэгъожьыгъэп.

ТекІоныгъэр къызыдахыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ Іофыгъоу къалэм, районхэм ащырекІокІыгъэхэм зэрэтлъэкІэу тахэлэжьагъ. РеспубликэмкІэ тигъэІорышІапІэ ипащэу Нэхэе Руслъан рензуынаІэ къыттет, къытхэхъэ, тызэгурыІоу тызэдэлажьэ. Социальнэ ІэпыІэгъу зищыкІагъэхэм амал зэриІэкІэ ІэпыІэгъу къафэхъу, — кытфеІуатэ Аминэт.

Ащ пыдзагьэу илъэситфым къыкlоці Іофыгьо зэфэшъхьаф-

хэу зэрахьагъэхэм, тапэкіи нахьышіоу іоф зэрашіэщтым, дэеу зыльэгьухэрэр чіыпіэ къинэу зэрытхэр тіэкіу нэмыіэми къафэгъэпсынкіэгъэным, агу къыдащэеным апае яіофшіэнхэр зэрэзэхащэщтхэм къатегущыіагь.

Ащ ыуж отчетнэ докладым итегущы!эн рагъэжьагъ. Зэlук!эм хэлэжьагъэх ык!и къыщыгущы!агъэх Адыгэкъалэ имэр игуадзэу Кушъу Мариет, иветеранхэм я Совет итхьаматэу Джэндар Мосэ, конференцием иделегатхэу Ерэджыбэкъо Розэ, Мэщл!экъо Вибрэт, Татъяна Швыревар, Василий Худолеевыр, Адыгэ Республикэм хьафизэхэмрэ зынэ къыщык!агъэхэмрэ яреспубликэ организацие ипащэу Нэхэе Руслъан.

Красногвардейскэ районым къикіыгъэ Худолеев Василий делегатхэм анахь дэгъоу къыщыгущыіагъ. Ащ къызэриіуагъэмкіэ, мыщ фэдэ зэіукіэ зэрэхэлажьэрэр апэрэ, Уайкьокъо Аминэт къышіыгъэ докладыр дэгъу дэдагъ. Іофэу ашіагъэхэм къатегущыіагъ, тапэкіэ ашіэщтхэм ягугъу къышіыгъ.

Администрацием июфышіэхэр зэрэчlэсхэр къызфэзгъэфедэзэ къэсіон, — ыіуагь ащ, хьафизэхэмкІэ чІыпІэ къинэу тызэрытыр къызгурагъа озэ нахь aнalэ къыттырагъэтынэу. Сэ сытхэшъурэп, седжэшъурэп, телевизорым къыІорэм седэІу къодый. Арышъ, титхьаматэхэр шъунаІэ къыттежъугъэтынэу тышъущэгугъы. Тэ КрасногвардейскэкІэ культурэм и Унэ зал къыщытатыгъ. Мазэм тІо тыщызэрэугьои. Буфети хэт, щай тыщыкІэрэп, тиІофхэм тарэгущыІэ, тызэхахьэ. Ари тэркІэ екъу. ЧІыпІэ артистхэри, тхылъеджапІэм иІофышІэхэри къытхэхьэх. А зэпстэур тфэзгъэпсыгъэр Уайкъокъо Аминэт. Бэри къытхэхьэ, тегъэгушІо. ИІофшіагъэ дэгъу дэд. Нэмыкі тхьамати тыфаеп. Ар ренэу къыдгот, тэщ пае щыІ. ЧІэсхэми къыздырагъэштэнэу сэгугъэ.

Ыкіи дырагьэштагь. Зыкіыныгьэ ахэльэу Уайкьокьо Аминэт аlэ кыфаlэти, ВОС-м ичіыпіэ организацие итхьаматэу хадзыжьыгь. Республикэм щыіэщт конференцием иделегатхэри хадзыгьэх.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

POCCOCCTPAX)

«Росгосстрахыр» агъэпщынэгъах

«ОСАГО» зыфиюрэ страхованиер «Росгосстрахым» ышын фимытыжьэу Урысыем и Гупчэ Банк унашьо ышы, піэльэ гьэнэфагьэ и ізу полисхэр ціыфхэм арищэжьынхэ фимытэу тыригьэпытыхьэгьагь. Ар зыхъугъэм тхьамэфитіу имыкъу нахь темышіагьэу Гупчэ Банкым «Росгосстрахым» ифитыныгьэхэр ритыжьыгъэх.

Гупчэ Банкым къызэриюрэмкіэ, «Росгосстрахым» хэукъоныгъэу ышіыщтыгъэхэр охътэ кіэкіым къыкіоці ыгъэтэрэзыжьыгъэх, июфшіэн мыхъо-мышіагъэу хишіыхьэщтыгъэхэр щигъэзыягъэх.

«Росгосстрахым» Урысыем и Гупчэ Банк фигъэхьыгъэ тхылъхэм къащею полисхэр зыщэфырэ цыфхэм джы ОСАГО-м пылъ къэбархэр зэкіэ афаютэнхэу, страховщикым ежьыр зыфэе страхованием нэмыкі рамыгъэщэфынэу. Банкым ипащэу Эльвира Набиуллинам къызэриюрэмкіэ, полисхэр зэращэрэ шыкіэм ренэу лъып-

лъэщтых. «Росгосстрахым» ивице-президентэу Дмитрий Маркаровми къегъэшъыпкъэжьы цІыф миллионхэм ОСАГО-р аращэнэу зэрэрагъэжьэжьыгъэр, компанием икъутэмэ пстэуми шъолъыр зэфэшъхьафхэм Іоф зэрэщашІэрэр.

Страховой компанием полисхэр ыщэнхэ фимытэу зыкlашlыгъагъэр цlыфэу къяуалlэхэрэм тэрэзэу зэзэгъыныгъэхэр зэрадамышlыщтыгъэхэр, полисым ыуасэ зэрэхагъахъощтыгъэр, коэффициентэу агъэфедэн фаехэр къызэрэдамылънтэщтыгъэхэр ары. Гупчэ Банкыр «Росгосстрахым» loф зэришlэрэм джы рензу лъыплъэнзу, хьакъулахь къулыкъум иlофышlэхэми ащ анаlэ тырагъэтынзу къаlo.

ШІэхэу ОСАГО-р Интернетымкіэ къэпщэфышъу хъущт. Ар бэмэ агу рихьыщт. Страховой компаниехэм укъызэрагъапціэрэм фэдэу ар зэрэщымытыщтым изакъоми, ціыфхэм Интернетыр къыхахышт.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

Мэзаем (февралым) и 2-м 1902-рэ ильэсым Пшызэ хэкум иекатеринодарскэ отдел хахьэхэрэ чылэхэу Бжыхьэкьоежьымрэ Бжыхьэкьоякlэмрэ адэсыгьэ цыфхэр правлением зэхищэгьэгьэ зэlукlэм хэлэжьэгьагьэх. Унагьо пэпчь къикlэу нэбгырэ пчьагьэу зымакьэ зытын фитэу чылитlуми адэсыгьэр 207-рэ хъущтыгьэ, ахэм ащыщэу зэlукlэм кьекlолlэгьагьэр 172-рэ.

Чылитіуми ястаршинау, урядникәу Бжыхьакъо Къамболэт къафеджагъ хасэм къекіоліагъэхэм Пшызэ хэкум иекатеринодарскэ отдел иатаман тыгъэгъэзэ мазэм (декабрэм) и 28-м, 1901-рэ илъэсым къыдигъэкіыгъэ унашъоу N 18705-рэ зиізу урысыбзэкіэ тхыгъэм. Ащ ыужыкіэ а унашъом итхагъэр адыгабзэкіэ къызэридзэкіи ціыфмэ къафиіотагъ: илъэс къэси псыхъоу Пшызэ инэпкъымэ къадэкіызэ чылэу Бжыхъэкъоежъым къыкізошъ, ціыфмэ зэрарышхо къарехы зэпыт. Фэдэ тхьамыкіагъо ащ нахьыбэрэ къямыхъулізжыным паекіэ Бжыхъэкъоежъым дэсхэр Бжыхъэкъоякізу, псэу псыхъомэ къадэкіырэр зыкізмыоу, нахъ чіыпіз лъагэм тесым кіожьынхэ фаеу.

Бжыхьэкъоежъым щыщхэу зэlукlэм хэлажьэхэрэмэ старшинам къафиlотагъ чылитlур зыкlызэхэхьажьынхэ фаер ыкlи а lофым федэу къыхэкlынэу зыщыгугъхэрэр: зы бжыхьэкъое обществэкlэ макlох, яlэр зы чылэ правление, ячlыгухэр зэхэлъых, зы чылэ зыхъужьхэкlэ, мылъкоу ыкlи ахъщэу хэбзэ lофхэм апагъэкlуадэрэм фэдэ пчъагъэ къыщыкlэщт. Ахэм анэмыкlэу, апэрэмкlэ, псыубытыпlэхэу псыхъо lушъомэ аlупшlыхьанхэ фаехэр кlыхьэ дэдэх ыкlи ахъщэу а lофым паекlэ цlыфмэ аугъоирэм дамбэхэр рыпшlынхэ плъэкlыштэп

ЯтІонэрэмкІэ, Бжыхьэкъоежъыр къызыкощыкІэ, къалэу Екатеринодар кІэрылъэу чІыгубэ федэхэкІыпІзу нэкІы хъущт.

Ящэнэрэмкіэ, чылитіур зы хъужьмэ общественнэ мылъкоу агъэфедэрэмрэ а Іофым ахъщэу текіуадэрэмрэ лъэшэу къащыкіэн фае. Япліэнеракты, чылэ правлениер Бжыхьэкъоякіэм зэрэдэтым ыпкъ къикІыкІэ урысые администрацием агъэцэкІэнхэ фаеу къатырилъхьэрэ Іофтхьабзэхэр мы чылэм дэсхэм язакъоу зэшlyaхынхэ фаеу мэхъух. Ащ фэдэ Іофхэм ащыщхэр къэдгъэлъэгъоных: чылэ правлениери общественнэ хъызмэташІэхэри къэухъумэгъэнхэр, правлением пхъэу ыгъэстырэр ыкІи мэкъоу ищыкІагъэр гъэхьазырыгъэнхэр, станицэу Афипскэм тхьамафэ къэси хьапсчІэсхэр къыращэкІынхэу конвойхэмрэ кузэкІэтхэмрэ гъэкІогъэнхэр, нэмыкІ къутырхэм ыкІи станицэхэм хэбзэ документхэр елбэтэу анэгъэсыгъэнхэр ыкІи ахэм анэмыкІ Іофыбэри. Чылитіур зызэхэхьажьэу ціыфыр нахьыбэ зыхъукіэ, чылэ Іофхэми, урысые администрацием иунашъохэми ыкІи ахэм анэмыкІ чылэ хъызмэт Іофыгъчабэми язэшіохын нахь псынкіэ къафэхъунэу зэрэщыгугърэр старшинам къариlуагъ.

Бжыхьэкъоякlэм щыщ цlыфхэу зэlукlэм къекlолlагъэхэм зэгурыlохэу зэдаштагъэ Пшызэ хэкум иекатеринодарскэ отдел иатаман иунашъо Бжыхьэкъоежъым дэс цlыфхэм лъэтемытэу агъэцэкlэн фаеу, ячылэ абгынэнышъ, Бжыхьэкъоякlэм екlу-

жынхэм зи пэрыохъу фэмыхъоу зэралъытэрэр къаlуагъ. Ащ ыужым чылитlур зэхэхьажынэу правлением унашъоу ышlыгъэм кlэтхэжьыгъэх.

Бжыхьэкъоежъым щыщ ціыфхэу зэіукіэм хэлэжьагъэхэр правлением унашъоу ышіыгъэм еуцоліагъэхэп, кощынхэу зыкіыфэмыехэр къаіуагъ: ячылэ бэ дэдэ шіагъэу дэсых; зыдэщыс чіыпіэу зыщыпсэухэрэр зэкіэми агу рехьы; ячіыгухэри, яхъупіэхэри, ямэкъууапіэхэри, ямэзхэри, якъэхалъи благъэу къаголъых; къалэу Екатеринодар апэгъунэгъоу щыс — чылэмкіэ ар іэрыфэгъушхоу мэхъу. Пытэу алъакъо тетхэу, ежьхэм ашъхьэ аіыгъыжышъоу, амалрэ мылъкурэ яізу псэухэрэм анэмыкізу, тхьамыкіэхэу ыкіи егъэзыгъэхэр бэу чылэм дэсых. Ахэм афэдэхэр бгъэкощынхэу узежьэкіэ, унакіэхэри афэшіынхэп, мылъку тіэкіоу яіэри ашіокіодын. Ащ ыпкъ къикіыкіэ, ячылэ амыбгынэу, псыубытыпіэ дамбэхэу Пшызэ іушъо іутхэм амалэу яіэмкіэ ахагъахъозэ ашіызэпытынэу гущыіэ атыгъ. Бжыхьэкъоякіэхэр зыкіэтхэжьыгъэ унашъом ежьхэр афыкіэтхэжьыгъээля.

Бжыхьэкъоякlэм щыщ цІыфхэу правлением иунашъо кlэтхэжьыгъэхэм яспискэ хъарзынэщым чlэлъ.

БАРЦО Адам, доцент. БАРЦО Мурат, тарихъымкю кюлэегъадж. О СПОРТЫМ ЩЫЦІЭРЫЮХЭР

Щытхъур къытфэзыхьырэмэ

ащыщ

Урысыем ипрофессиональнэ футбольнэ куп изичэзыу зэхэсыгьо Москва щыкІуагь. Іофыгьо 14 зэГукГэм къыщаГэтыгъ. 2014 — 2015-рэ илъэс ешІэгъур хэгьэгум зэрэщаухыгьэм, футбол клубхэм янеущрэ мафэ нахьыш у зэрашІыщтым, нэмыкІхэм атегущы Гагъэх.

Мыекъопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» идиректор шъхьа ву, Урысыем ипрофессиональнэ футбольнэ лигэ хэтэу Натхъо Адам зэхахьэм хэлэжьагь. Мыщ дэжьым къыщытюн Урысые Федерацием футболымкІэ и Союз итхьаматэ ипшъэрылъхэр зыгъэцэкІэрэ Никита Симонян зэхахьэм къызэрэщыгущы-Іагьэр, «Урысыем ифутбол хэхьоныгьэ ышІыным иlахьышхо зэрэхилъхьэрэм фэшl» зыфиlорэ медалыр Натхъо Адам къызэрэфагъэшъошагъэр. Никита Симонян игущыІэ къызэрэщыхигъэщыгъэу, Урысыем ифутбол зыкъегъэІэтыгъэнымкІэ шъолъырхэм Іоф ащызышІэрэ тренерхэм, клубхэм япащэхэм ялъытыгъэр бэ.

Натхъо Адам медалэу къыфагъэшъошагъэм фэдэ наградэ зијэхэр бэ хъухэрэп. АдыгеимкІэ ар щытхъоу, гушІуагъоу щыт.

Урысыем ипрофессиональнэ футбольнэ куп ипащэу Андрей Соколовым зэрилъытэрэмкіэ, сэнаущыгьэ зыхэль ныбжыкіэхэр

къыхэгъэщыгъэнхэм нахьышюу юф дэшіэгьэн фае. Натхъо Адам щысэшІу къыгъэлъэгъуагъ. ЦСКА-м щешіэрэ футболист ціэрыіоу Натхъо Бибарс Урысыем къезыгъэблэгъагьэр Натхьо Адам. Мы уахътэм А. Натхъом ыкъоу Амир Испанием икомандэу «Барселонэм» аштагъ. Адыгеим ифутбол изыкъегъэІэтыжьын Натхъо Адам зэрэпылъым тыщыгъуаз. Урысыем имедаль къызэрэфагъэшъошагъэм фэші ащ тыфэгушіо, игъэхъагъэхэм ахигъэхъонэу фэтэІо.

Натхъо Адам Москва къызекІыжьым къызэрэтфиlотагъэмкlэ, хэгъэгум футболымкІэ изэнэкъокъоу 2015-рэ илъэсым аублэщтым зыфагъэхьазырзэ, блэкІыгъэ илъэс ешІэгъур зэраухыгъэм имэхьани къыдалъытэ. Командэхэм япащэхэм ахъщэу ящыкlагъэу алъытэрэр къыхагъэщыгъ. Яамалхэм къапкъырыкІыхэзэ, 2015 — 2016-рэ илъэс

ешІэгъум хэлэжьэн зымылъэкІыщт командэхэм аціэхэр къыраіуагъэх.

«Къыблэм» хэкіыжьыхэрэр

Купэу «Къыблэм» хэкlыжьынхэу къэзы-Іуагъэхэр 4 мэхъух: «Таганрог» Таганрог, «Витязь» Крымск, «Торпедо» Ермэлхьабл, «Анжи-2» Махачкала.

«Къыблэм» къыхэхьанхэу къыкІэлъэІугъэхэм ащыщых «Кубань-2» Краснодар, СКА Ростов-на-Дону. Нэмык командэхэр «Къыблэм» къыхэхьащтхэми непэ ехъулІэу

Зэнэкъокъу гъэшІэгъон

Урысыем футболымкІэ икупхэу «Къыблэм», «КъокІыпІэм», фэшъхьафхэми яклубхэм япащэхэм язэнэкъокъу зэхахьэм щызэхащагь. Натхъо Адам «Къыблэм» хэтэу футбол ешІагъ, апэрэ чІыпІэр къыдэзыхыгъэр «Къыблэр» ары.

Зэфэхьысыжьэу ашІыгьэхэри гьэзетеджэхэм ашІогьэшІэгьоныщтэу тэльытэ.

А. Домшинскэр анахь дэгъу

«Къыблэм» ифутболист анахь дэгъукІэ алъытагьэр мыекъопэ «Зэкъошныгьэм» щешІэгъэ Алексей Домшинскэр ары. Къэлапчъэм Іэгуаор анахьыбэрэ дэзыдзагъэмэ А. Домшинскэр ащыщ. ШІуагъэ къытэу зэрешІэщтыгьэр зэфэхьысыжьым къыщыхагъэщыгъ

Сурэтым итыр: Натхъо Адам.

О ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

«Радугэм» ыцІэ Къегъэшъыпкъэжьы

Дунэе фестиваль-зэнэкъокъоу «Жъуагьохэм ягьогу» («Дорога звезд») зыфиІоу Казань щыкІуагьэм Урысыем, СНГ-м ихэгьэгухэм ятворческэ купхэр хэлэжьагьэх. Шьольыр 56-мэ кьарыкІыгьэхэм яІэпэІэсэныгьэ искусствэм къыщагьэльэгъуагъ.

— Новосибирскэ, Петрозаводскэ, Минскэ, Тюмень, Тобольскэ, Мыекъуапэ, нэмыкІ къалэхэм яліыкіохэр зэнэкъокъугъэх, — къејуатэ Мыекъуапэ икІэлэцІыкІу-эстраднэ студиеу «Радугэм» ихудожественнэ па-_щэу, Урысые Федерацием гъэ-

сэныгъэмкІэ иІофышІэ гъэшІуагъэу Елена Щербак. — Зэнэкъокъум уасэ фэзышІырэ купым культурэм щыцІэрыІохэр хэтыгъэх. Композиторэу Александр Ермоловыр, апшъэрэ еджапІэм икІэлэегъаджэу Нонна Чхетмани, Урысыем культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІэу, Урысыем и Президент и Администрацие ишІухьафтын къызыфагъэшъошагъэу Виталий Осошникыр, нэмыкІхэри жюрим хагъэхьэгъагъэх.

— Жюрим хэтыгъэхэм гъэсэныгъэм, искусствэм альэныкъокіэ яшіуагъэ къышъуагъэкІыгъэу къэбархэр къытлъы Іэсыгъэх.

ОшІа, жюрим иІофшІагъэ уасэ ептыным фэшІ къызэрэтэдэІугъэм изакъоп тынаІэ зы-

тетыдзагьэр. Искусствэм ишъэфхэр къытфаютагьэх, кіэлэціыкіумэ яшІэныгъэ хагъэхъонымкІэ амалэу щы эхэр нахь куоу зэфэтхьысыжьынхэ тлъэкІыгъэ.

Телеканалэу «Урысыер-1» зыфиlорэм ирежиссерэу, Урысыем музыкэмкІэ иакадемиеу Гнесинхэм аціэкіэ щытым икіэлэегъаджэу, кІэлэцІыкІу Евровидением ирежиссерэу Сергей Широковыр «Жъуагъохэм ягъогу» ижюри итхьаматэу щытыгь.

ШІухьафтын шъхьаІэу «Гранпри» зыфиlорэр, Кубокыр Урысыем иансамблэу «Радугэм нахь лъаг» зыцІэм фагьэшъошагъ. Купым илъэс 16-м къехъу зыныбжьхэр хэтых. Мыекъопэ ансамблэу «Радугэм» илъэси 10 — 15 зыныбжьхэм орэдхэр къыщаlуагъ. Адыгеим икіыгъэ творческэ купым Кубокыр, музыкальнэ гупчэр къыфагъэшъошагъэх. ЩытхъуцІэхэр къызыфаусыгьэхэм тигуапэу аціэхэр къетэіох. Вероника Резник. Къчикъо Аделин. Аделина Агиян, Яна Щербак, Къуикъо Амелия, Татьяна Тарохинар, Юлия Дерябинар, Мариам Артунян, Аделина Сарьян. Тиансамблэ лауреат хъугъэ, апэрэ чІыпІэр къыдихыгъ.

«Радугэм» иорэдыІохэм Казань ичіыпіэ дахэхэр зэрагьэльэгъугъэх. Музейхэм, мэщытхэм, чылысхэм ащыІагьэх. В. Лениныр, Л. Толстоир зыщеджэгъэхэ университетым тиныбжьык Іэхэр зэкІохэм, къэбар гъэшІэгъонхэр къыщызэхахыгъэх. Ахэм ягукъэкІыжьхэр яныбджэгъухэм, ны-тыхэм бэрэ къафаІотэжьынэу тэгугъэ.

Сурэтым итхэр: «Радугэм», жюрим ахэтхэр.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зы-

хьырэ секретарыр: 52-16-77. E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкÎэ ыкІи зэльы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4015 Индексхэр 52161 52162 Зак. 748

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэшлІэкъо Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр – пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

Хъурмэ Хъусен